

Voorjaarsbrief 2020

Gemeente Tynaarlo

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk Zaaknummer: 933080	Bijlage[n]
Behandeld door C. Zijlstra	Doorkiesnummer 0592 - 26 66 62	Vries 09-06-2020	

Onderwerp: Voorjaarsbrief 2020

Geachte raadsleden,

Hierbij presenteren wij u de voorjaarsbrief 2020 als onderdeel van de voortgangsinformatie in de planning & control cyclus. In het najaar van 2019 stelden wij de begroting op voor het jaar 2020 met de informatie die op dat moment beschikbaar was. We zijn dus nu een half jaar verder en beschikken over meer gedetailleerde en nieuwe informatie met gevolgen voor de begroting van 2020. In deze brief beschrijven wij uitsluitend de noemenswaardige afwijkingen die we ten opzichte van de begroting 2020 zien aankomen. Doel hiervan is uw raad te informeren over de meest actuele stand van zaken. Wij verzoeken u tijdens de raadsbehandeling op 30 juni aanstaande in te stemmen met een aantal besluiten waaronder ook een begrotingswijziging, zodanig dat onze begroting weer actueel is.

We zitten in een bijzondere periode. In februari 2020 kregen we te maken met de uitbraak van het COVID-19 (corona)virus. Deze wereldwijde uitbraak heeft maatschappelijke en economische effecten waardoor van een crisis kan worden gesproken. Wat de consequenties van deze coronapandemie zijn zal pas in de loop van 2020 duidelijker worden en wellicht zelfs nog later. Om de impact van deze crisis op de financiële positie van de gemeente en de bijbehorende risico's in beeld te brengen is een analyse uitgevoerd, een zogenaemde impact analyse. Tijdens het opstellen van de analyse was nog veel onduidelijk en onzeker. De invloed van de coronapandemie op de (gemeentelijke) samenleving blijft onveranderd groot. Hoewel de impactanalyse zorgvuldig is opgesteld, blijft het een momentopname in een periode van grote onzeker- en onduidelijkheid. We hebben niet de illusie en ook niet het doel om een volledig, limitatief overzicht te geven van alle consequenties maar we hebben geprobeerd om met de kennis van nu, de voornaamste consequenties in beeld te brengen van de coronapandemie op onze gemeentelijke taken en financiën.

<i>Postadres</i>	<i>Bezoekadres</i>	<i>Website</i>	<i>Bankrelaties</i>
Postbus 5, 9480 AA Vries	Kornoeljeplein 1, Vries	www.tynaarlo.nl	IBAN: NL02BNGH0285079050 IBAN: NL05BNGH0285079093 (belastingen en leges)
<i>Telefoonnummer</i>	<i>Faxnummer</i>	<i>E-mail</i>	BIC: BNGHNL2G
[0592] 26 66 62	[085] 20 84 923	info@tynaarlo.nl	

In bijlage 2 van deze voorjaarsbrief hebben we voor de diverse beleidsterreinen aangegeven welke effecten we zien of verwachten als gevolg van corona. We doen in deze voorjaarsbrief geen voorstellen tot het financieel aanpassen van de begroting als gevolg van corona, daarvoor hebben we meer informatie nodig die ongetwijfeld in de loop van 2020 tot ons zal komen. Wellicht dat we ten tijde van de najaarsbrief, als tweede bijstelling van de begroting over meer concrete informatie beschikken. Ondanks de onzekerheid over de definitieve gevolgen is de verwachting dat we als gemeente in staat moeten zijn, de continuïteit van onze dienstverlening in stand te houden. Het rijk heeft toegezegd met compensatie te komen en daarover zijn tussen Rijk en VNG ook afspraken gemaakt. Het eerste steunpakket bedraagt ruim € 566 miljoen voor de decentrale overheden.

Grip 4

Er is sprake van een crisissituatie gedefinieerd als “Grip 4”. Dat is een crisis waarbij sprake is van een (boven)regionale impact. De crisisorganisatie is dan regionaal opgebouwd/ingevuld en wordt ook regionaal aangestuurd. Dit vindt plaats onder leiding van de voorzitter van de VRD, Marco Out, die daarmee ook overrulende bevoegdheden heeft gekregen.

Een groot deel van de samenleving staat momenteel stil en probeert deze situatie zo ongeschonden mogelijk door te komen. Dat geldt ook voor onze organisatie. Bijna alle medewerkers werken inmiddels thuis, we doen zoveel mogelijk digitaal. Maar het betekent ook dat veel van onze medewerkers zorgtaken, kinderopvang, als ook onderwijs aan hun kinderen moeten combineren met hun rol als medewerker van onze organisatie. Dat vraagt veel van onze medewerkers en het doet een beroep op onze rol als goed werkgever.

Ondertussen loopt een groot deel van de werkzaamheden gewoon door. De reguliere opdrachten voor de organisatie zijn niet afgenomen. Een deel van onze medewerkers (op cruciale rollen in de crisisorganisatie) participeert momenteel in de regionale en/of lokale crisisorganisatie. Het gaat hierbij zowel om medewerkers van de sociale teams maar ook om medewerkers van bijvoorbeeld communicatie en veiligheid. Die medewerkers hebben we als gemeente dan niet meer zelf tot onze “beschikking”. Een regionaal verzoek van de VRD om capaciteit wordt in een Grip 4 crisis altijd ingewilligd, ook als dat ten koste gaat van Tynaarlose productie of meer algemeen Tynaarloos belang. Regionaal belang weegt nu zwaarder. In Tynaarlo hebben we een beleidsteam en twee operationele teams actief. Onze primaire processen zijn geduid om de noodzakelijke dienstverlening aan onze inwoners te kunnen blijven continueren. We doen tevens ons best om ook de (politiek) bestuurlijke besluitvorming te blijven continueren.

Crisisorganisatie op dit niveau betekent ook dat eigenlijk niets meer vanzelfsprekend is. Niets gaat meer zoals we vooraf hadden verondersteld. U mag erop vertrouwen dat wij ons maximaal zullen inzetten om u hierover actief zo goed mogelijk te informeren.

Beeld van de voorjaarsbrief

In deze voorjaarsbrief stellen we u voor om de begroting aan te passen met € 64.000 structureel negatief en € 204.000 incidenteel negatief in 2020, € 129.000 incidenteel negatief in 2021 en € 10.000 incidenteel negatief in 2022. In bijlage 1 is een gedetailleerd overzicht van de aanpassingen in de exploitatie opgenomen.

Conform afspraak zijn voor het verhogen van de inzichtelijkheid en het vergroten van de leesbaarheid, uitsluitend de financiële afwijkingen op taakveldniveau groter dan € 25.000 toegelicht. We geven eveneens geen tekstuele toelichting op de volgende typen financiële wijzigingen:

- Budgettair neutrale wijzigingen als gevolg van een ontvangen subsidie met daartegenover een hiermee verplicht samenhangende uitgave;
- Budgettair neutrale technische wijzigingen.

De opbouw van deze voorjaarsbrief 2020 is conform de opbouw, de hoofdstukindeling, van onze begroting 2020.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 0 Bestuur en ondersteuning	7
Hoofdstuk 1 Veiligheid	7
Hoofdstuk 2 Verkeer en vervoer en waterstaat	8
Hoofdstuk 3 Economie	8
Hoofdstuk 4 Onderwijs	8
Hoofdstuk 5 Sport, cultuur en recreatie	9
Hoofdstuk 6 Sociaal domein	10
Hoofdstuk 7 Volksgezondheid en milieu	12
Hoofdstuk 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	13
Aanvragen nieuw beleid	15
Nieuw beleid in exploitatiebudgetten	17
Aanvragen nieuwe kredieten	19
Aanpassingen in bestaande kredieten	20
Aanpassingen in reserves	21
Voorstellen voor besluitvorming	23
Bijlage 1: Bijstelling begroting 2020	25
Bijlage 2: Impact analyse corona	29
Bijlage 3: Monitor Sociaal Domein	33

Hoofdstuk 0 || Bestuur en ondersteuning

Actualisatie exploitatie 2020

Rente kortlopende leningen/rente langlopende leningen

Omdat verschillende investeringen later worden uitgevoerd dan in de begroting 2020 waren voorzien ontstaat een voordeel op de financieringsbehoefte. Leningen kunnen in een later stadium worden afgesloten. Daarnaast is op dit moment sprake van een negatieve rente op kortlopende financiering, terwijl we in de begroting 2020 rekening hadden gehouden met een rente op kortlopende financiering van 1%. De totale actualisatie van de financieringsbehoefte levert een incidenteel voordeel op van € 200.000 op de langlopende leningen en € 116.000 op de kortlopende leningen. Bij het opstellen van de begroting 2021 wordt de financieringsbehoefte voor de komende jaren opnieuw bepaald. En wordt de financieringslast 2021 en verder op basis van deze actualisatie in de begroting 2021 opgenomen.

Aanpassing kapitaallasten

Doordat een aantal investeringen nog niet zijn afgerond vallen geraamde kapitaallasten vrij. Deze afwijkingen zijn bijvoorbeeld het gevolg van vertraging in de uitvoering. Het gaat bijvoorbeeld om investeringen in tractie en de vervanging van ICT-apparatuur. De vrijval van kapitaallasten komt in (bijna) alle taakvelden/hoofdstukken voor. Per saldo valt € 150.000 aan kapitaallasten vrij, dit geeft een incidenteel voordeel aan de lastenkant.

Kapitaallasten met een relatie in reserve of voorziening

Voor dit type van kapitaallasten betekent een vrijvallende kapitaallast, tevens een verrekening met de gekoppelde voorziening/reserve. Hierdoor zijn deze wijzingen per saldo budgetneutraal. Het gaat daarbij om projecten in het kader van afval, riolering, wegen of het accommodatiebeleid. Tezamen bedraagt deze verrekening € 889.000.

Inkomsten OZB Eigenaren woningen

De belastingcapaciteit is hoger uitgevallen dan waar tijdens het opmaken van de begroting rekening mee gehouden is, gebaseerd op CBS. In 2021 wordt, conform de regulier systematiek, de totale OZB-inkomsten met 2% verhoogd op basis van de primitieve begroting. Daarmee betreft dit een incidenteel voordeel aan de batenkant van € 148.000.

OZB Eigenaren en gebruikers niet-woningen

De belastingcapaciteit is hoger uitgevallen dan waar tijdens het opmaken van de begroting rekening mee gehouden is, gebaseerd op CBS. Dit levert een incidenteel voordeel aan de batenkant van € 46.000 niet-woningen.

Rente Edon Lening

Op 8 december 2015 en op 26 januari 2016 heeft het college besloten tot het sluiten van een vaststellingsovereenkomst met "Enexis Holding", waarbij de "EDON-lening", een lening van de gemeente aan Enexis, is afgelost door verkrijging van aandelen in Enexis Holding en in Vordering op Enexis. De gemeente Tynaarlo heeft met het sluiten van de overeenkomst in totaal 10.727 aandelen verkregen. De feitelijke aandelentransactie heeft in december 2016 plaatsgevonden.

Volgens deze overeenkomst had de gemeente Tynaarlo over 2017 en 2018 recht op een suppletievergoeding voor gedeerde rente-inkomsten over de EDON- lening. De resterende vordering is in 2019 afgelost. Dit betekent dat we geen rente en geen vergoeding voor de rentederving over de EDON-lening meer ontvangen. Vordering op Enexis B.V. is op 9 april 2020 ontbonden. Daarmee vervalt de vergoeding en verwerken we dit ook in de administratie. Dit leidt tot een structureel nadeel van € 30.000.

Hoofdstuk 1 || Veiligheid

Actualisatie exploitatie 2020

Geen bijstellingen, voor de bijstelling t.a.v. 'nieuwbouw brandweerposten' zoals opgenomen in bijlage 1 verwijzen wij naar het hoofdstuk 'Aanpassingen in bestaande kredieten'.

Hoofdstuk 2 || Verkeer en vervoer en waterstaat

Actualisatie exploitatie 2020

BOR budget Bruggen en tunnels en wegen

Voor de kosten van het onderhoud en investeringen zijn in 2015 extra middelen beschikbaar gesteld. De werkzaamheden zijn nog niet afgerond en dus de kredieten nog niet afgesloten. Dit betekent dat een deel van de kapitaallasten incidenteel vrij kan vallen. Dit levert een incidenteel voordeel aan de lastenkant op van € 422.000. Dit bedrag wordt conform de geldende afspraken 'rechtstreeks' toegevoegd aan de ARG1.

Hoofdstuk 3 || Economie

Groningen Airport Eelde

Diverse ontwikkelingen in de reis- en luchtvaartsector, als ook de luchtvaartnota en het al dan niet openen van Lelystad Airport kunnen gevolgen hebben voor het aantal vluchten van en naar GAE.

Er is een interim-directeur aangesteld. De RvC en de interim-directeur werken aan verschillende scenario's voor de toekomst van de luchthaven, rekening houdend met deze onzekerheden. De scenario's worden later dit jaar besproken met de aandeelhouders.

Zichtbaar, bereikbaar en ondersteunend loket en bedrijven contact

Eind 2019 en in 2020 zijn de bijeenkomsten georganiseerd met ondernemers. Daarbij wordt het informeren en het elkaar ontmoeten rondom thema's gewaardeerd. De geplande bijeenkomsten vanaf maart zijn wegens corona niet doorgegaan. Naast de thema bijeenkomsten is er veel aandacht voor de bereikbaarheid van de bedrijvencontactfunctionaris. Bij de bijeenkomsten in het kader van de omgevingsvisie zijn we ook aanwezig en de verbeteringen die we in alle bijeenkomsten en contacten horen die kunnen leiden tot een verbeterd ondernemersklimaat worden meegenomen in het op te stellen uitvoeringsplan dat we in 2020 gereed maken. In de begroting hadden we aangegeven dat dit medio 2020 zou zijn.

Actualisatie exploitatie 2020

Bijdrage NEDAB Groningen Airport Eelde 2020

Over 2020 worden lasten gemaakt inzake de reguliere bijdrage voor NEDAB-kosten en bijdrage aan het routefonds. In 2017 is een reserve ingesteld om deze lasten te dekken. Met deze wijziging wordt het budget aan de reserve onttrokken en opgenomen in de exploitatie, per saldo is deze wijziging budgetneutraal. De bijdrage voor 2020 bedraagt € 120.000.

Hoofdstuk 4 || Onderwijs

Accommodatiebeleid

Het herziene accommodatiebeleid Zuidlaren moet nog vastgesteld worden. Dit was voorzien voor de zomer, maar wordt nu voorzien voor september/oktober 2020. Dit is een gevolg van de ingestelde maatregelen rondom corona en het niet effectief kunnen overleggen met de vele sportverenigingen die hierbij betrokken zijn. Herziening van dit accommodatiebeleid is nodig omdat het Harens Lyceum geen onderdeel meer uitmaakt van het accommodatiebeleid zoals dat in 2017 voor Zuidlaren was vastgesteld. Dat heeft weer gevolgen voor, onder andere, de locatiekeuze en voor spreiding van accommodaties. Na de zomer wordt een concreet voorstel aan de raad voorgelegd waarin duidelijk wordt aangegeven hoe het accommodatiebeleid in 2017 was vastgesteld door de raad, en hoe het zou kunnen worden, inclusief een nieuwe financiële doorrekening.

Er zijn scholen in Zuidlaren, voor wie het wegvallen van het Harens Lyceum geen consequenties heeft. Dit is o.a. cbs het Stroomdal. Zij zijn dan ook al begonnen met de voorbereidingen van hun

(ver)nieuwbouw en inmiddels gehuisvest in de tijdelijke huisvesting in het gebouw van het Harens Lyceum.

Onderwijshuisvestingsprogramma

Het Onderwijshuisvestingsprogramma 2020 is nog niet vastgesteld. Dit programma wordt, tezamen met het OHP 2021 aangeboden aan uw raad. Dit is afgestemd met de schoolbesturen en in het LEA (Lokaal Educatieve Agenda). Ons streven is om het proces van het OHP af te stemmen op de eigen P&C planning. Daarom nemen we nu al de verplichtingen in de voorjaarsbrief 2020 op en kunnen we daarna voor het schooljaar 2020 – 2021 tot uitvoering overgaan.

Passend onderwijs

Het bespreken van de resultaten uit de evaluatie passend onderwijs, zoals die in het najaar 2019 naar de raad is gestuurd, is door de corona nog niet zo van start gegaan als we wilden. De onderwijsinstellingen hebben het druk gehad met het op een goede manier organiseren van de opvang van de kinderen van ouders in de vitale beroepen en de voorbereidingen op het steeds verder verruimen van de mogelijkheden om kinderen weer naar school te laten gaan. Wel is er in deze eerste maanden van 2020 met het onderwijs veel aandacht geweest om ook kinderen met een sociaal medische indicatie op te kunnen vangen. Met betrekking tot passend onderwijs pakken wij de handschoenen in het LEA (lokale educatieve agenda) weer op.

Zoeken naar nieuwe wegen om laaggeletterdheid bij met name autochtone 18+ inwoners op te pakken

We hebben afspraken gemaakt met het taalhuis, dat zich steeds verder ontwikkelt, maar nu nog weinig autochtone inwoners bereikt. Wel is het een waardevolle aanvulling voor allochtone inwoners om beter Nederlands te leren. We zijn bezig met de WPDA voor het afnemen van de taalmeter, om zo meer laaggeletterden in beeld te krijgen. We zijn bezig om te kijken of het project “Voel je goed” een goede manier is om meer laaggeletterden te bereiken. We brengen het thema regelmatig onder de aandacht van de sociale teams, maar het blijkt lastig om via die route laaggeletterden te vinden. We hebben de arbeidsmarktregio Groningen voorgesteld de extra middelen die dit jaar beschikbaar komen te gebruiken voor een uitvoerend functionaris voor de hele regio, om meer mensen te bereiken.

Jeugdproblematieken vroeg signaleren: Speciale focus gericht op voorkomen van pesten, roken en andere verslavingen

In samenwerking tussen de buurtsportcoaches, cultuurcoaches, sociale teams (m.n. jongerenwerkers) en de adviseur volksgezondheid, worden diverse programma's breed aangeboden en ingezet in het onderwijs en bij sportaanbieders: Gezonde school (aandacht voor respect, eigen en andermans grenzen door bv zelfverdedigingslessen), POD Sport (positief verenigingsklimaat), Rookvrije generatie. Bij diverse verenigingen zijn incidenten t.a.v. pestgedrag vanuit POD aangepakt. Incidenteel vindt ondersteuning aan scholen of verenigingen plaats bij de aanpak 'Rookvrije Generatie'. De publiekscampagne van de GGD t.a.v. Rookvrije Generatie wordt lokaal ondersteund evenals de publiekscampagne t.a.v. alcoholgebruik: er zijn lokaal posters met daarop onze jongerenwerkers verspreid.

Een bredere aanpak t.a.v. Rookvrije generatie en alcoholgebruik is in voorbereiding, ook samen met team jeugd. Hierbij wordt gewerkt vanuit het project 'aan de slag met preventie' en is het uitgangspunt nauwe aansluiting bij de kadernota sociaal domein.

Actualisatie exploitatie 2020

In dit hoofdstuk worden geen noemenswaardige reguliere bijstellingen gedaan.

Hoofdstuk 5 || Sport, cultuur en recreatie

Jeugd en doelgroepen sociaal domein blijvend in aanraking laten komen met sport, cultuur

Begin 2020 hebben wij de evaluatie van de buurtsportcoaches uit laten voeren. De informatie rondom deze evaluatie ontvangt u binnenkort. Wij zien de ontwikkeling dat de inzet en het bereik verschuift van alleen jeugd naar ouderen, nieuwkomers en mensen met gezondheidsrisico's. We benutten maximaal de mogelijkheden en de fondsen die door het rijk en provincie worden geboden. In de

kadernota sociaal domein staat de rol van het bewegen en ook cultuur in het sociaal domein benoemd als een speerpunt.

Daarnaast wordt door middel van de inzet van cultuurcoaches nieuwe verbindingen gelegd tussen culturele partijen en (potentiële) deelnemers. Positieve verhalen delen we met onze inwoners via de tafel van onze burgemeester (ook digitaal) en proberen zo in samenwerking met de sociale teams onze inwoners te activeren om mee te doen.

Bibliotheek

Wij hebben overeenstemming bereikt met de Stichting Openbare Bibliotheek Gemeente Tynaarlo over de manier waarop zij invulling geven aan de liquidatie van de stichting en de overgang volgens contractafspraken van het bibliotheekgebouw aan de Middenstraat in Zuidlaren voor € 0. Bij de perspectievennota komen wij hierop terug. Dit jaar nog ontwikkelen de bibliotheek en wij een plan om het gebouw in te richten als ontmoetingscentrum, waarbij ook onderzocht wordt of en welke gebruikers van MFC De Ludinge er onderdak kunnen krijgen. Dat ook vanwege de geplande sloop van dat gebouw in 2023.

Cultuurhuis

In het kader van de ontwikkeling van de pilot cultuurhuis in Eelde is naast de ontwikkeling in het pand de Notenkraker de verhuizing van de bibliotheek en de samenwerking in ons Dorpshuis voorzien. Het streven is de verhuizing van de bibliotheek voor 1 januari 2021 af te ronden. Wij zijn in gesprek met Trias en de bibliotheek. Wij streven ernaar dat we ook op 30 juni een concreet voorstel aan de raad kunnen aanbieden.

Actualisatie exploitatie 2020

In dit hoofdstuk worden geen noemenswaardige reguliere bijstellingen gedaan.

Hoofdstuk 6 || Sociaal domein

In Tynaarlo vinden we het belangrijk dat iedereen kan meedoen. Dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten en oog hebben voor elkaar. We willen dat eenieder de regie neemt op zijn eigen leven, al dan niet met ondersteuning van zijn omgeving. En waar iemand het niet zelf kan, zorgen we voor een (tijdelijk) vangnet.

Wij streven ernaar de zorg en ondersteuning op de lange termijn betaalbaar te houden. De kwaliteit van de zorg en ondersteuning willen we hierbij blijven garanderen. We staan echter ook voor een grote uitdaging, omdat het kader is om binnen de rijksmiddelen de ondersteuning en hulp (Wmo, Jeugdwet en de Participatiewet) aan onze inwoners te realiseren. Net als in veel andere gemeenten zijn ook in Tynaarlo de tekorten groot. De tekorten zijn dusdanig groot dat we genoodzaakt zijn om diverse maatregelen te nemen. In de monitor sociaal domein wordt u hier verder over geïnformeerd

Vroegtijdig de juiste ondersteuning bieden

Met de inzet van de Praktijkondersteuners Huisarts (POH) Jeugd in de huisartsenpraktijken bieden we laagdrempelige ondersteuning aan kinderen en hun ouders, en voorkomen we dat zij onnodig worden doorverwezen. Op dit moment hebben we bij vijf huisartsenpraktijken in onze gemeente een POH Jeugd gepositioneerd en zijn verwijzingsafspraken gemaakt met één huisartsenpraktijk .

Kadernota Sociaal Domein

Het college heeft de concept Kadernota Sociaal Domein vastgesteld. Hierin staat de visie beschreven van de transformatie van het sociaal domein voor de komende jaren. De inspraakreacties zijn verwerkt. Streven is de kadernota voor het zomerreces aan de raad voor te leggen voor definitieve besluitvorming.

De Aanloop

Vooruitlopend op de besluitvorming van de Kadernota Sociaal Domein 2020-2024 heeft de raad een motie aangenomen betreffende *De Aanloop*. In de motie wordt het college verzocht om in de begroting voor 2020 tot en met 2022 een jaarlijkse subsidie beschikbaar te stellen ad € 27.225. Voor 2020 is de gevraagde ruimte in de begroting opgenomen onder incidenteel nieuw beleid. Tijdens het bestuurlijk overleg met de initiatiefnemers in november is geconstateerd en besloten dat het

uitvoeringsplan nog onvoldoende concreet is om te starten met het initiatief. Zo laat onze subsidieverordening en ons inkoopbeleid bepaalde verantwoordelijkheidsverdelingen niet toe. Dit betekent dat de initiatiefnemers zich sindsdien beraden over een andere organisatievorm die recht doet aan het initiatief en duurzaam van aard is. Dit kost tijd waardoor zij tot op heden nog niet zijn gestart, waarbij ook de gevolgen van corona de voortgang heeft belemmerd. Wel is de benodigde omgevingsvergunning aangevraagd. Deze aanvraag is nog in behandeling. Het is niet voorzienbaar wanneer de initiatiefnemers voldoende toegerust zijn.

Nieuwe contracten zorgaanbieders WMO en Jeugd

Het bijsturen van de inkoop t.b.v. WMO en jeugd is reeds enige tijd geleden opgestart. Destijds is de keuze gemaakt om dit in NMD-verband uit te voeren. Dit is in een gevorderd stadium. Door een gerechtelijke uitspraak is dit proces vertraagd. De gevolgen van deze gerechtelijke uitspraak zijn door de samenwerkende gemeenten voortvarend opgepakt. Op 1 april gaan de nieuwe afspraken in voor aanbieders jeugd binnen diverse specialismen. Beschermd wonen, Thuiswonen +, begeleiding en dagbesteding worden ook binnen afzienbare tijd afgerond. Wij streven ernaar alle onderdelen van het inkooptraject voor 1 juni af te ronden.

Provinciale samenwerking Jeugdhulp

De Drentse gemeenten hebben met de vijf grootste jeugdhulpaanbieders een Bestuurlijk Transformatie Akkoord (BTA) gesloten. Hiermee committeren partijen zich om de nodige stappen te zetten om de jeugdhulp in Drenthe betaalbaar te krijgen. Er wordt gewerkt aan diverse thema's, zoals aan de vermindering van de regeldruk (in zgn. schrapsessies), het principe "zo licht en kort waar mogelijk en intensief waar noodzakelijk", aan het daadwerkelijk realiseren van een meer integrale aanpak, waarbij het kind en zijn context centraal staat, aan de samenwerking met het onderwijs en aan het eerder stoppen van ineffectieve hulp.

Daarnaast zetten de Drentse gemeenten – vanuit het Transformatieplan – gezamenlijk in op het organiseren van kleinschalige woonvoorzieningen (om te voorkomen dat jeugdigen alleen passende hulp kunnen krijgen in gesloten plaatsing ver weg van hun eigen leefomgeving. De kleinschalige woonvoorzieningen moeten zich gaan richten op 24-uurs jeugdhulp/behandeling in combinatie met bijvoorbeeld onderwijs, vrije tijd en hulp aan ouders/netwerk), het vormen van een Drentse jeugdacademie (een platform/organisatie van waaruit we cursussen, workshops, leertafels en kenniscafés in Drenthe organiseren), en de inzet van zorgmakelaars bij de Gecertificeerde Instellingen (die ervoor moeten zorgen dat plaatsingen en inzet van jeugdhulp door de GI's beter aansluiten bij de gemeentelijke voorzieningen en dat de samenwerking beter gestroomlijnd wordt).

Vanuit de VDG is een lobby gestart richting de landelijke politiek. De inzet daarvan is enerzijds meer geld (structureel € 1 miljard per jaar voor heel Nederland) om de benodigde transformatie en innovatie met kracht door te kunnen zetten. De huidige situatie is zo dat de gemeenten niet eens voldoende middelen hebben om de "normale" hulp kunnen financieren, laat staan het financieren van de benodigde innovatie om een toekomstbestendig systeem te creëren. Anderzijds wordt ingezet op meer sturingsmogelijkheden, bijvoorbeeld m.b.t. externe verwijzingen, de mogelijkheid om een eigen bijdrage te vragen, de toeleiding tot de WLZ en de centralisatie van hooggespecialiseerd jeugdzorg. Met het BTA is de transformatiebeweging Drenthe-breed op gang gebracht. Er moet nog veel werk worden verzet om de doelen uit het BTA te bereiken.

Preventie

Vanuit het concept positieve gezondheid is met het project *Aan de slag met preventie in de Drentse gemeenten* met netwerkpartners uit het voorliggend veld een uitvoeringsplan opgesteld voor een integrale aanpak gezondheidspreventie voor 2020-2023. Het project *Gezond en fit ouder worden* met als ijkpunt de fitheidstest in het eerste kwartaal, is hier een voorbeeld van. Er vindt aansluiting plaats bij het proces van de Kadernota Sociaal Domein 2020-2024. Hierbij wordt bezien welke kansen er zo goed mogelijk binnen de eigen middelen en voorzieningen opgepakt kunnen worden met als doel voorkomen op de langere termijn van het terugdringen van de geïndiceerde zorg. Tot slot is het eerste kwartaal geïnvesteerd in het updaten van de digitale sociale kaart gericht op het voorliggend veld met als doel de vindbaarheid en verwijzingen binnen het voorliggend veld te versterken.

Implementatie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg

In regionaal verband zijn afspraken gemaakt om de toegang tot verplichte geestelijke gezondheidszorg goed te laten verlopen. Nu is nog niet in te schatten of en welke invloed dit voor gemeenten gaat hebben, maar we gaan de ontwikkelingen nauw volgen. We werken samen met gemeenten, justitie en

zorgaanbieders. Landelijk wordt de wetgeving in de loop van 2020 aangepast. Deze aanpassing zal zich met name richten op de administratieve druk die nu bij de zorgaanbieders is komen te liggen.

Effectieve manieren om allochtone inwoners te laten integreren en voorbereiding op nieuwe wet inburgering

De nieuwe wet inburgering gaat in op 1 juli 2021. Gemeenten krijgen de regierol om de inburgering van nieuwkomers te organiseren. Hierop vooruitlopend is in 2019 gestart met een pilot waarbij aan de hand van een 0-meting de situatie in kaart is gebracht van 104 nieuwkomers. Belangrijke aandachtspunten voor het vervolg zijn:

- regie op het proces,
- de vele instanties die een rol (kunnen) spelen en
- persoonlijke begeleiding

Ter voorbereiding op de nieuwe wet hebben we besloten de pilot te continueren, waarbij we tegelijk de huidige groep nieuwkomers veel beter kunnen begeleiden. We werken hierin samen met Assen en Aa en Hunze en de WPDA.

WMO en Jeugd

Het gezamenlijk tekort op de onderdelen Jeugd en WMO komt in 2020 naar verwachting uit op een bedrag van € 2,8 miljoen (zie bijlage 3, monitor sociaal domein). In dit tekort zijn de incidentele middelen die we voor 2020 van het Rijk hebben ontvangen voor Jeugd reeds verwerkt. Voor 2020 was dit een bedrag van € 496.000. Aangezien de verwachting van het tekort is gebaseerd op de realisatie over de eerste maanden van 2020 wordt nu geen begrotingswijziging voorgesteld. Bij de najaarsbrief 2020 zal op basis van een geactualiseerde inschatting eventueel een begrotingswijziging worden voorgesteld.

Actualisatie exploitatie 2020

In dit hoofdstuk worden geen noemenswaardige reguliere bijstellingen gedaan.

Hoofdstuk 7 || Volksgezondheid en milieu

Duurzaamheid

We herschrijven het programma duurzaamheid na inspraakperiode en de besprekingen aan de raadstafels. Het programma duurzaamheid wordt geagendeerd voor de gemeenteraad. In de eerste maanden van 2020 hebben we in het kader van de omgevingsvisie in meer algemene zin met inwoners gesproken over de thema's binnen duurzaamheid. Door de coronacrisis zijn veel activiteiten op een lager pitje gezet en zijn (regionale) bijeenkomsten op gebieden van bijvoorbeeld sprintsessies in het kader van de transitievisie warmte en bijeenkomsten koploperproject (met ondernemers) afgezegd.

Regionale Energie Strategie (RES)

In de eerste maanden van 2020 hebben we met de gemeenteraad en door middel van raadstafels veel gesproken over de mogelijkheden van hernieuwbare energie in de gemeente Tynaarlo. Een ambitie is vastgesteld, waarbij we realistisch zijn en ook eens in de 2 jaar bekijken of door ontwikkelingen en bijstelling nodig en mogelijk is. Deze ambitie is ingebracht in de regionale bespreking voor de ontwikkeling van de regionale energiestrategie regio Drenthe. De concept RES-regio Drenthe wordt ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. De concept RES-regio Drenthe wordt ter advisering aangeboden aan het Nationaal Programma RES (NPRES), en doorgerekend door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), en de uitkomsten dienen als advisering en als input voor de RES1.0 – regio Drenthe.

Beleidskader hernieuwbare energie

In januari hebben we met de gemeenteraad gesproken over de manier waarop we een beleidskader hernieuwbare energie op kunnen stellen. Het participatiekader om te komen tot dat beleidskader is aanleiding geweest om over ambitie en formulering van duurzaamheid en hernieuwbare energie in een extra raadstafel eerst verder te praten. Dit programma zal de basis vormen voor het ontwikkelen van een beleidskader hernieuwbare energie, en het participatieproces die daarmee samenhangt. We verwachten dat we dat uiterlijk het 2^e kwartaal 2021 gereed hebben.

Actualisatie exploitatie 2020

In dit hoofdstuk worden geen noemenswaardige reguliere bijstellingen gedaan.

Hoofdstuk 8 || Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Kwantitatief en kwalitatief op peil houden van de sociale volkshuishouding/woningvoorraad

Conform de prestatieafspraken is met de woningcorporaties Woonborg en Stichting Eelder Woningbouw afgesproken om de sociale woningvoorraad op peil te houden. Daarnaast is afgesproken om de bestaande woningvoorraad te verduurzamen en kwalitatief te verbeteren. Woonborg gaat maximaal 15 sociale huurwoningen realiseren op de Tynaarlosestraat in Vries, het bestemmingsplan is reeds in procedure. Woonborg is onder voorwaarden bereid een aantal nieuwbouwwoningen in Vries-Zuid te realiseren. Met Stichting Eelder Woningbouw zijn we gesprek over een aantal vrijkomende locaties.

Opstellen omgevingsvisie en implementeren omgevingswet

Vanwege de Coronacrisis is de invoeringsdatum van de Omgevingswet uitgesteld tot 1 januari 2022. Het implementeren van de wet blijft verder plaatsvinden waarbij het digitaal stelsel een groot aandachtspunt blijft vormen. Het opstellen van de Omgevingsvisie loopt vertraging op nu vanwege de Coronacrisis de geplande externe (kerngerichte) bijeenkomsten voor onbepaalde tijd zijn uitgesteld.

Implementeren wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Tegelijk met de Omgevingswet gaat de Wet kwaliteitsborging bouw in werking treden. Het bouwtechnische deel van de vergunningverlening en toezicht worden uitgevoerd door een private partij.

Actualisatie exploitatie 2020

Inkomsten bouwleges

Op dit moment zien wij minder aanvragen voor bouwvergunningen binnenkomen dan bij het opmaken van de begroting verwacht was. Als redenen hiervoor kunnen we diverse ontwikkelingen aanwijzen. Hierbij valt te denken aan de gevolgen van de coronacrisis, maar voornamelijk de stikstofproblematiek en (in mindere mate) de wetgeving rondom PFAS. Daarom stellen wij de legesinkomsten op dit moment negatief bij met een bedrag van € 320.000. Voor het verdere verloop van 2020 blijven wij de (verwachte) inkomsten monitoren.

Aanvragen nieuw beleid

In dit hoofdstuk leggen wij de voorstellen voor incidenteel en structureel nieuw beleid aan u voor die wij op willen nemen in de voorjaarsbrief 2020. In het licht van de (financiële) onzekerheden zijn wij reeds kritisch geweest met de voorstellen voor nieuw beleid die wij op willen nemen in de voorjaarsbrief. Dit heeft geleid tot onderstaand overzicht met voorstellen en de financiële consequenties daarvan.

	Voorstel	INC/STR	2020	2021	2022	2023
Aanpassingen in exploitatiebudgetten						
1	Regeling rechtspositie B&W	STR	-9.700	-9.700	-9.700	-9.700
2	Onderwijshuisvesting	INC	-153.117			
3	Continuering Taalhuis	INC	-27.950			
3	<i>Dekking participatiereserve</i>	<i>INC</i>	<i>27.950</i>			
4	Wijziging tarieven diverse instellingen	STR	-79.000	-79.000	-79.000	-79.000
4	<i>Dekking wijziging tarieven (H6)</i>	<i>STR</i>	<i>79.000</i>	<i>79.000</i>	<i>79.000</i>	<i>79.000</i>
5	POH'ers	STR	-175.000	-175.000	-175.000	-175.000
5	<i>Dekking POH'ers (H6)</i>	<i>STR</i>	<i>175.000</i>	<i>175.000</i>	<i>175.000</i>	<i>175.000</i>
6	Regioplan beschermd wonen	INC	-10.000			
6	Dekking regioplan vrij B wonen	INC	10.000			
7	Onderzoek en beleid riolering	INC	-29.200			
7	Dekking onderzoek en beleid riolering	INC	29.200			
8	Onderzoek Oude badweg	INC	-22.840			
8	Dekking Oude badweg (riolering)	INC	22.840			
9	Onderhoud Schelforst	INC	-30.900			
9	Dekking Schelforst (riolering)	INC	30.900			
10	Onderhoud riool	INC	-45.000			
10	Dekking	INC	45.000			
11	Overgang WOZ van inhoud naar oppervlakte	INC	-48.500	-48.500	-10.000	
12	Pilot inburgering	INC	-93.420	-93.420		
12	Dekking pilot inburgering (reserve participatie)	INC	93.420	93.420		
13	Formatie M&M	STR	-81.832	-81.832	-81.832	-81.832
13	Dekking formatie M&M (H6)	STR	81.832	81.832	81.832	81.832
13	Formatie M&M	INC	-164.125			
13	Dekking formatie M&M (H6)	INC	69.125			
13	Dekking formatie M&M (BR)	INC	95.000			
14	Huur lokalen Rietzanger 2020	INC	-21.000			
15	Transitievisie Warmte	INC	-135.000	-80.000		
16	Pilot kansrijke start	INC	-8.874	-8.874		
16	Dekking pilot kansrijke start	INC	8.874	8.874		
17	Lokaal sportakkoord	INC	-35.000	-20.000		
17	Dekking lokaal sportakkoord	INC	35.000	20.000		
Aanvragen nieuw kredieten						
18	Onderwijshuisvesting (Menso Altingschool)	STR		-7.256	-7.256	-7.256
19	Subsidie de Notenkraker	STR		-9.375	-9.375	-9.375
19	Dekking investeringsplanning sport & welzijn	STR		9.375	9.375	9.375
20	Wateroverlast Hogeweg/oude tolweg	STR		-1.365	-1.365	-1.365
20	Dekking Wateroverlast Hogeweg/oude tolweg (riolering)	STR		1.365	1.365	1.365

21	Verbouw tijdelijk huisvesting Veenvlinder	INC	-137.064			
Aanpassingen in bestaande kredieten						
22	Nieuwbouw Brandweerposten	STR	-24.496	-24.496	-24.496	-24.496
23	Doorfietsroute 'Groene As'	INC	-	-	-	-
24	Aansluiting Dorpsstraat - Berkenlaan (rotonde Tynaarlo)	STR		-4.030	-4.030	-4.030
25	Vernieuwbouw Stroomdal (Ophogen krediet)	STR	-89.305	-21.204	-21.204	-21.204
25	Dekking AB-budget	STR	89.305	21.204	21.204	21.204
Aanpassingen in reserves						
26	Vrijval verkiezingsbudget 2020	INC	-55.000			
26	Toevoeging bestemmingsreserve verkiezingen	INC	55.000			
		Totaal	-528.877	-173.982	-55.482	-45.482
		<i>Waarvan incidenteel</i>	<i>-494.681</i>	<i>-128.500</i>	<i>-10.000</i>	<i>-</i>
		<i>Waarvan structureel</i>	<i>-34.196</i>	<i>-45.482</i>	<i>-45.482</i>	<i>-45.482</i>

Nieuw beleid in exploitatiebudgetten

De financiële consequenties van deze voorstellen zijn ook opgenomen in de tabel met wijzigingen in de exploitatiebudgetten zoals opgenomen in bijlage 1.

1. Regeling rechtspositie B&W

De rechtspositiebesluiten voor de decentrale politieke ambtsdragers (provincies, gemeenten, waterschappen) zijn landelijk gemoderniseerd en geharmoniseerd. Er is gestreefd naar uniformiteit tussen vergelijkbare doelgroepen en het zoveel mogelijk opheffen van onnodige verschillen. Vanuit het streven naar meer eenduidigheid zijn zoveel mogelijk bepalingen verplichtend vastgesteld en is zoveel mogelijk gewerkt met vaste bedragen. Hiermee zijn een aantal bepalingen aangaande de rechtspositie van de burgemeester en de wethouders landelijk in hogere wet- en regelgeving vastgelegd. Als gevolg hiervan wijzigt de rechtspositie van de burgemeester en de wethouders in Tynaarlo. De structurele financiële consequentie van deze wijziging bedraagt € 10.000 nadelig.

2. Onderwijshuisvesting 1^e inrichting/meubilair

De gemeente heeft een wettelijke taak als het gaat om onderwijshuisvesting en de eerste inrichting/meubilair. Door de grote hoeveelheid scholen die hier op dit moment recht op heeft door (tijdelijke) uitbreiding van de scholen zal de € 53.000 die hier structureel voor beschikbaar is niet volstaan. In 2020 is incidenteel € 153.000 aan aanvullende middelen benodigd. Dit betreft een opneinde regeling. Als de scholen voldoen aan de voorwaarden uit de huisvestingsverordening, moeten wij leveren conform de huisvesting verordening.

3. Continuering Taalhuis

In juni 2017 is het taalhuis van start gegaan in de gemeente Tynaarlo. Het taalhuis is een laagdrempelige voorziening om basisvaardigheden op het gebied van taal, rekenen, en digitale vaardigheden bij volwassenen te verbeteren. De kosten van het continueren van het Taalhuis tot 1 januari 2021 bedragen € 28.000. Deze kosten worden gedekt door een onttrekking aan de reserve participatie (verantwoord in hoofdstuk 0 Bestuur en ondersteuning).

4. Tarieven diverse instellingen

Op basis van extern onderzoek is gebleken dat het beschikbare budget voor jeugdbescherming en jeugdreclassering onvoldoende is voor het uitvoeren van alle opgelegde kindbeschermingsmaatregelen. Daarnaast is bij een andere instelling ook gebleken dat de gehanteerde tarieven niet kostendekkend zijn. Dit houdt in dat de kostprijzen moeten worden verhoogd. Dit leidt tot extra lasten voor de gemeente. Dat vraagt een expliciet besluit van de gemeenteraad om de daarvoor beschikbare budgetten te verhogen. Dat levert een structureel nadeel op van in totaal € 79.000 Conform de afspraken rondom budgetneutraliteit van het sociaal domein nemen wij deze extra lasten neutraal op binnen het sociaal domein

5. Uitrol praktijkondersteuners huisartsen jeugd

Voor de uitrol van de praktijkondersteuners huisartsen jeugd is voor de bekostiging van de inzet van medewerkers een structureel budget van € 175.000 nodig. De uitrol maakt deel uit van het maatregelenpakket sociaal domein zoals in de perspectievennota 2019 reeds is vastgesteld door de raad. De financiële verwerking daarvan heeft –ten onrechte- nog niet plaatsgevonden. Daarom wordt in deze voorjaarsnota expliciet dit besluit aan de raad voorgelegd. De dekking vindt plaats binnen hoofdstuk 6, naar verwachting door het realiseren van een besparing op de inzet op zwaardere vormen van jeugdzorg.

6. Regioplan beschermd wonen

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport eist van iedere regio een plan van aanpak rondom de doordecentralisatie van Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang na 2021. Waar dit nu nog wordt geregeld via de centrumgemeenten (in ons geval de gemeente Assen), wijzigt dit stelsel en wordt dit na 2021 via de individuele gemeenten geregeld. Uitvoering van dit plan vereist incidenteel € 20.000. € 10.000 voor 2020 en € 10.000 voor 2021.

7. Onderzoek en beleid riolering

Onderzoek naar het hoofdriool. Onderdeel van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is het opstellen van een meerjarenplanning voor het vervangen, repareren en onderhouden van het riool. Met deze

opdracht wordt een methodiek geïntroduceerd, die voor de organisatie keuzes voor vervangen en onderhouden van het riool onderbouwt. Vorig jaar is deze methodiek in Assen met succes geïmplementeerd. Het budget wordt aangevraagd voor het opstellen van dit rapport. Uitvoering wordt gedaan door een extern bureau. Een nadeel aan de lastenkant van € 29.000. De kosten worden gedekt binnen de rioleringsmiddelen.

8. Onderzoek Oude Badweg

Onderzoek naar het oplossen van wateroverlast, ten gevolge van hevige regenbuien, bij vakantiewoningen aan de Oude Badweg. Onderzoek is nodig voor het bepalen en maken van een plan van aanpak voor het oplossen van herhaaldelijke klachten van wateroverlast. De klachten worden veroorzaakt door: ongewenste aangesloten daken, verharding en mogelijk drainage op het vuilwaterriool. Uitvoering wordt gedaan door een extern bureau. Een nadeel aan de lastenkant van € 23.000. De kosten worden gedekt binnen de rioleringsmiddelen.

9. Onderhoud Schelfhorst

Voor het oplossen van herhaaldelijke klachten van wateroverlast aan de Schelfhorst wordt onderhoud uitgevoerd. Het betreft 44 woningen en drie boerderijen in het buitengebied die zijn aangesloten op een pompgemaal. Conclusie is dat er te veel hemelwater op is aangesloten. Door extreme buien zijn er meer klachten. Door het uitvoeren van dit onderhoud wordt de wateroverlast aangepakt. Een nadeel aan de lastenkant van € 31.000. De kosten worden gedekt binnen de rioleringsmiddelen.

10. Onderhoud riool

Voor het oplossen van herhaaldelijke klachten van wateroverlast op straat wordt onderhoud uitgevoerd. Het betreft de wegen: Groningerweg, Tolhuisweg en de Zevenhuizerweg. Kolken worden vervangen en er wordt extra afgekoppeld. Voor de Groningerweg is dit ook een verbetering voor de flat Sluiswachter. Uitvoering wordt gedaan door de buitendienst. Een nadeel aan de lastenkant van € 45.000. De kosten worden gedekt binnen de rioleringsmiddelen.

11. WOZ van inhoud naar oppervlakte

In 2020 wordt gestart met het project om het WOZ-bestand van Tynaarlo om te zetten van inhoud (m³) naar m² gebruiksoppervlakte. Dit is een verplichte actie, besloten door de waarderingkamer WOZ. Een deel van de omzetting gaat geautomatiseerd. Bij een afwijking van meer dan 10% ten opzichte van de bestaande gegevens, moeten de woningen door middel van extra onderzoek gecontroleerd worden. Voor Tynaarlo ligt dit deel tussen de 30 en 40% (ruim 5000 objecten) Hiervoor is inzet en daarmee budget nodig. SDA belastingen verzorgt deze omzetting. De totale incidentele lasten bedragen € 107.000, waarvan € 48.500 in de jaarschijven 2020 en 2021 en € 10.000 in de jaarschijf 2022.

12. Pilot Inburgering

De nieuwe wet inburgering gaat in op 1 juli 2021. Gemeenten krijgen de regierol om de inburgering van nieuwkomers te organiseren. Hierop vooruitlopend is in 2019 gestart met een pilot waarbij aan de hand van een 0-meting de situatie in kaart is gebracht van 104 nieuwkomers. Voor het vervolg zijn regie op het proces, de vele instanties die een rol (kunnen) spelen en persoonlijke begeleiding sleutelwoorden. Ter voorbereiding op de nieuwe wet willen we de pilot continueren, waarbij we tegelijk de huidige groep nieuwkomers beter kunnen begeleiden. Zij vallen niet onder de nieuwe wet. De kosten voor het vervolg van de pilot bedragen € 93.000 per jaar voor 2 jaren, totaal derhalve 186.000 euro. De dekking vindt plaats vanuit de reserve participatie.

13. Formatie Mens & Maatschappij

In de afgelopen periode is gebleken dat de druk op de sociale teams groot is. De extra benodigde inzet is niet op te vangen binnen het bestaande team. Daarnaast is de implementatie van het maatregelenpakket een intensief traject dat langer duurt dan vooraf verwacht. De benodigde cultuurwijziging, de andere manier van werken, vraagt inzet en betrokkenheid van alle medewerkers in het sociaal domein. De wetwijziging om een abonnementstarief in te voeren heeft geleid tot een enorme toename van aanvragen en dus een toenemende druk op onze teams. We hebben ons, net als Assen, geprobeerd hiertegen te verzetten, maar tevergeefs. We ontkomen er niet aan om extra menskracht in te zetten om aan deze nieuw opgelegde taak te voldoen.

Wij stellen voor om het nog beschikbare bedrag van € 95.000 in de bestemmingsreserve 'Decentralisaties in sociale domein' hiervoor in te zetten en vervolgens op te heffen. Dan kunnen we ons beperken tot een aanvullende aanvraag van € 69.000.

In het kader van de uitgaven beperken wordt strakker ingezet op contractmanagement en bewaking van de toegang. De structurele extra last hiervoor bedraagt € 82.000. Beide mutaties worden, conform de afspraken rondom budgetneutraliteit van het sociaal domein, neutraal opgenomen in hoofdstuk 6.

14. Huur lokalen Rietzanger

De gemeente heeft een wettelijke plicht omtrent onderwijshuisvesting. Voor de school de rietzanger geldt dat in 2020 een aantal lokalen gehuurd moeten worden. Dit leidt tot een incidenteel nadeel aan de lastenkant van € 21.000.

15. Transitievisie Warmte 2020

In het kader van het klimaatakkoord gaan wij aan de slag met het ontwikkelen van een warmtetransitievisie. De visie komt onder andere tot stand middels een participatief proces. In dit proces verzamelen wij goede ideeën om te komen tot een breed gedragen visie. In het voorjaar werken wij een projectplan uit. De kosten hiervoor nemen wij nu op in de voorjaarsbrief. Hiervoor is incidenteel € 135.000 benodigd in 2020 en € 80.000 in 2021. Dit leidt tot een nadeel aan de lastenkant van, in totaal, € 215.000.

16. Kansrijke Start

Voor deelname in de lokale coalitie Kansrijke Start is voor de jaren 2020 t/m 2022 een jaarlijks budget nodig van € 9.000 voor procesregie en uitvoeringskosten. De lokale coalitie werkt samen met de belanghebbenden aan een effectieve aanpak in de eerste 1.000 dagen van ieder kind om hen een optimale kans op een goede toekomst te bieden. De kosten worden volledig gedekt uit de in de septembercirculaire toe te kennen rijksmiddelen.

17. Lokaal sportakkoord

Het college heeft een intentieovereenkomst getekend om deel te nemen aan het sportakkoord. Er is een bijeenkomst sportakkoord met netwerkpartners uit sport, onderwijs en zorg geweest onder leiding van de sportformateur. Er wordt een conceptakkoord opgesteld waarin de gemeente Tynaarlo participeert op maatschappelijk relevante thema's. Het Rijk stelt middelen beschikbaar voor de uitvoering middels een specifieke uitkering.

Aanvragen nieuwe kredieten

18. Economisch krediet Onderwijshuisvesting (Menso Altingschool)

De gemeente heeft een wettelijke taak als het gaat om onderwijshuisvesting. Voor de Menso Altingschool geldt dat een krediet benodigd is t.b.v. de uitbreiding van het schoolgebouw vanwege een toename van het aantal leerlingen. Voor deze bouwkosten is een krediet benodigd van € 215.000. De bijbehorende jaarlijkse kapitaalslasten bedragen € 7.256 en komen ten laste van het begrotingsresultaat.

19. Economisch krediet t.b.v. subsidie de Notenkraker

Muziekvereniging Nieuw Leven en historische vereniging Ol Eel – inmiddels stichting Cultureel Centrum Schoollaan - hebben de afgelopen jaren een plan ontwikkeld om het pand De Notenkraker aan de Schoollaan 16 te kunnen blijven gebruiken als cultuurhuis. De stichting gaat het gebouw nog breder dan voorheen invullen als cultuur- en activiteiten- en ontmoetingscentrum voor de kern Eelde-Paterswolde, Eelderwolde en omgeving. Er wordt een inhoudelijk cultuurprogramma ontwikkeld in afstemming met activiteiten en instellingen die in Ons Dorpshuis zijn of worden ondergebracht. De stichting Cultureel Centrum Schoollaan heeft een subsidieverzoek ingediend om het pand voor het nieuwe gebruik te kunnen inrichten.

Om dit te realiseren wordt voorgesteld een subsidie van € 150.000 beschikbaar te stellen. Deze subsidie activeren wij als 'bijdrage in activa van derden'. Dit leidt tot een structurele kapitaallast van € 9.375. Wij stellen voor deze lasten te dekken binnen de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de investeringsplanning sport & welzijn.

20. Economisch krediet wateroverlast Hogeweg / Oude Tolweg Zuidlaren

Er zijn jaarlijks terugkomende klachten van wateroverlast op en rond de kruising Hogeweg/Oude Tolweg. Door de klimaatveranderingen zullen de buien korter en heviger worden. Er is overlast voor omliggende woningen en op de weg zelf. Uit hydraulische berekeningen blijkt dat er teveel

hemelwater op het gemengde stelsel aangesloten is. Dit zorgt voor problemen. De rioolleidingen zijn te smal en niet toekomstbestendig. Begonnen wordt met de aanleg van een HWA-riool (hemelwaterafvoer) en wordt het vuilwaterriool door bredere leidingen vervangen. Het gevraagde krediet is voor de voorbereidingskosten. Hierin vallen communiceren naar de buurt, opstellen van een bestek, tekeningen en het opstellen van een kostenraming. Vervolgens wordt op basis van de kostenraming voorgesteld het krediet op te hogen voor het dekken van de uitvoeringskosten. Voor het oplossen van wateroverlast aan de Hogeweg in Zuidlaren wordt daarom een economisch krediet aangevraagd van € 42.000. Op basis van een afschrijvingstermijn van 50 jaar en een rekenrente van 1,25% levert dit een kapitaallast op van € 1.365. Deze kosten kunnen worden opgevangen binnen de rioleringsmiddelen.

21. Economisch krediet t.b.v. Verbouw tijdelijke huisvesting Veenvlinder

Vanwege een groter leerlingenaantal dan aan ruimte beschikbaar is, is een tijdelijke uitbreiding van de Veenvlinder benodigd. Deze tijdelijke huisvesting gaat plaatsvinden in de Eelderschool (Esweg). Om de leerlingen hier (tijdelijk) te kunnen huisvesten is een verbouwing nodig. De kosten voor deze verbouwing gedragen € 118.000, hiervoor vormen we een bestemmingsreserve ter grote van € 137.064 ten laste van de ARG1.

Aanpassingen in bestaande kredieten

22. Verlagen krediet Nieuwbouw brandweerposten

Bij de vaststelling van de begroting 2020 is een krediet van € 3.150.000 en een budget van € 33.000 beschikbaar gesteld om nieuwbouw van de brandweerposten in Eelde, Vries en Zuidlaren en de wijkpost in Eelde te realiseren. Op basis van nieuwe ramingen blijken de kosten van de 3 brandweerposten hoger uit te vallen dan verwacht, voornamelijk door prijsontwikkelingen en BTW-regelingen. In de afgelopen periode heeft veelvuldig overleg met de VRD plaatsgevonden. Dit ging onder andere over de bouw van de posten, wensen, eisen, financiering, etc. Uiteindelijk is besloten dat het voordeliger blijkt om de financiering, sloop, realisatie en exploitatie van de drie brandweerposten over te dragen aan de VRD en hiervoor een jaarlijkse bijdrage ter beschikking te stellen aan de VRD. Per saldo bedraagt de extra aanvraag € 24.000 om de nieuwbouw te realiseren. Dit is in de exploitatie (zie bijlage 1) verwerkt in zowel hoofdstuk 1 (brandweerposten) als hoofdstuk 5 (wijkpost Eelde). De mutaties in beide hoofdstukken zijn nodig om de budgetten op de juiste plaats te laten landen.

Van het reeds beschikbaar gestelde krediet ad € 3.150.000 kan een bedrag van € 3.000.000 vervallen, omdat de bouw van de posten door de VRD uitgevoerd gaat worden. Het resterende krediet van € 150.000 zal beschikbaar blijven voor het vernieuwen van de wijkpost Eelde. De vrijvallende kapitaallasten als gevolg van het (gedeeltelijk) laten vervallen van het krediet worden daarmee omgezet naar een bijdrage aan de VRD om dit project uit te voeren.

23. Budgetneutrale aanpassing krediet Doorfietsroute Groene As

Op 25 juni 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met het voorstel voor een gemeentelijke bijdrage voor de aanleg van de Doorfietsroute Groene As. Het toegekende krediet bedraagt € 200.000, waarvan de helft gedekt wordt via een BDU bijdrage. Tynaarlo draagt € 100.000 bij.

In verband met het compenseren van BTW en een uniforme bijdrage voor onze buurgemeente, heeft de provincie Drenthe aan ons gevraagd het krediet te verhogen naar € 775.000 en tevens voorgesteld € 675.000 voor de aanleg van de doorfietsroute bij te dragen via (1) een provinciale subsidie, een BDU bijdrage (gaat van € 100.000 naar €192.002) en (2) subsidie van het Rijk. De bijdrage van Tynaarlo blijft € 100.000, met een kapitaallast van € 3.250. Deze aanpassing is daarmee budgettair neutraal.

24. Ophogen krediet Aansluiting Dorpsstraat-Berkenlaan (rotonde Tynaarlo)

De kosten voor de aanleg van de rotonde in Tynaarlo zijn hoger dan het geraamde bedrag. In het raadsbesluit van 4 maart 2014 is een raming gemaakt waaruit bleek dat de aanlegkosten € 1.000.000 zouden bedragen. Hiervan zou de gemeente Tynaarlo € 300.000 bijdragen. De kosten voor de aanleg zijn echter hoger uitgevallen. Redenen waardoor de kosten hoger zijn geworden dan oorspronkelijk ingeschat zijn: tijdspan (oorspronkelijk zou de aanleg starten in 2013/2014), verlopen vergunning bomenkap, grondaankoop van een omwonende, aanleg riolering SVT, meer zand benodigd dan

ingeschat, afvoer fundering oorspronkelijke weg en een aanvullend beplantingsplan, naar aanleiding van een zitting bij de Raad van State. Voorgesteld wordt het krediet voor de bijdrage van de gemeente Tynaarlo te verhogen met € 124.000 naar € 424.000. Op basis van een afschrijvingstermijn van 50 jaar, met een rekenrente van 1,25%, levert dit een aanvullende kapitaallast op van € 4.030. Deze lasten komen ten laste van het begrotingsresultaat.

25. Ophogen Krediet ver-/nieuwbouw en flexibele schil Stroomdal

Onderwijshuisvesting is een wettelijke plicht voor de gemeente. Momenteel is het Stroomdal in Zuidlaren bezig met de ver(nieuw)bouw van de school. Op basis van de beschikbare offertes zijn onvoldoende middelen beschikbaar voor het realiseren van het schoolgebouw. De aanvullende kredietaanvraag bedraagt € 628.266 en brengt een structurele kapitaallast met zich mee van € 21.204. De aanvullende kapitaallasten worden gedekt binnen het beschikbare budget voor accommodatiebeleid Zuidlaren.

Daarnaast wordt t.b.v. de flexibele schil van het Stroomdal een aanvullend budget gevraagd van € 86.599. Omdat dit een flexibele/tijdelijke schil betreft worden de extra lasten incidenteel gedekt. Op basis van een afschrijvingstermijn van 4 jaar betreffen de totale incidentele lasten € 89.305. Deze lasten worden ten laste van de reservering in de ARG1 t.b.v. uitvoeren accommodatiebeleid Zuidlaren gebracht en toegevoegd aan een, nog te vormen bestemmingsreserve, ter dekking van de lasten.

Aanpassingen in reserves

26. Instellen bestemmingsreserve 'Verkiezingen'

Voor het organiseren van verkiezingen zijn jaarlijks wisselende budgetten benodigd. Soms zijn er geen verkiezingen (zoals in 2020) en in het andere jaar organiseren we 3 verkiezingen (zoals in 2019 het geval was). In de begroting is een structureel budget beschikbaar voor het organiseren van de verkiezingen. Omdat dit jaar geen verkiezingen worden georganiseerd valt het grootste gedeelte van dit budget vrij, terwijl in andere jaren (bijvoorbeeld 2023 waarin weer 3 verkiezingen georganiseerd moeten worden) we meer middelen nodig hebben. Om deze schommelingen op te vangen stellen wij voor om een bestemmingsreserve 'verkiezingen' in te stellen die we kunnen inzetten om de schommelingen in de budgetaanvragen op te vangen. Een zogenoemde 'egaliseringsreserve'. Het budget dat in enig jaar vrijval voegen we toe aan deze reserve, indien we op enig moment extra budget benodigd zijn dan onttrekken we dat aan deze reserve.

Naam:	BR Verkiezingen	Taakveld:	0.2 Burgerzaken
Nummer:	n.t.b.		
<i>Financiële informatie:</i>			
Stand o.b.v. 1 januari 2020		-	
(na bestemming rekeningresultaat)		-	
Prognose onttrekkingen 2020		-	
Prognose stortingen 2020		55.000	
Te verwachten stand per 31 december 2020		55.000	
Doel	Egaliseren van de benodigde uitgaven voor het organiseren van verkiezingen		
Historie	n.v.t.		
Soort	Bestemmingsreserve		
Looptijd	Oneindig		
Minimale omvang	€ 0		
Maximale omvang	€ 150.000		
Stortingen	Stortingen zijn afhankelijk van de ruimte binnen het verkiezingsbudget.		

Onttrekkingen	Onttrekkingen vinden plaats op het moment dat het reguliere verkiezingsbudget niet toereikend is. Bijvoorbeeld op het moment dat meerdere verkiezingen in 1 jaar georganiseerd moeten worden.
Risicocalculatie	Reserve is benodigd om schommelingen in het aan te vragen verkiezingsbudget op te vangen. Maximale omvang is gebaseerd op de extra benodigde middelen in het jaar 2019 waarin 3 verkiezingen zijn georganiseerd. Over het algemeen is dit het maximum aantal verkiezingen in enig jaar. De bestemmingsreserve heeft een oneindige looptijd omdat de verkiezingen doorlopend worden georganiseerd door de gemeente.
Bevoegdheid	Bevoegdheid tot onttrekkingen en toevoegingen ligt bij het college, waarbij het beschikbare verkiezingsbudget uit de reguliere begroting leidend is voor de toegestane toevoeging en onttrekkingen enkel plaatsvinden voor het organiseren van verkiezingen
Ontwikkelingsplanning	n.v.t.
Algemene opmerkingen	n.v.t.

13. Opheffen bestemmingsreserve 'decentralisaties sociaal domein'

Zoals reeds opgenomen bij de aanpassingen in het hoofdstuk 'nieuw beleid in exploitatiebudgetten' is het voorstel om de uitgaven t.a.v. de inzet voor de implementatie van het maatregelenpakket sociaal domein ad € 95.000 te dekken vanuit de bestemmingsreserve 'decentralisaties in sociale domein'. En vervolgens de bestemmingsreserve op te heffen. Het resterende bedrag in de reserve bedraagt € 6.334 en wordt toegevoegd aan de ARG1

Voorstellen voor besluitvorming

Beslispunten:

- 1) Kennis te nemen van de voortgang van de activiteiten, doelen en ontwikkelingen per hoofdstuk in 2020.
- 2) In te stemmen met de voorstellen voor incidenteel en structureel nieuw beleid, zoals opgenomen in het hoofdstuk 'aanvragen nieuw beleid'.
- 3) Het incidentele nadelen als gevolg van voorstellen nieuw beleid en reguliere begrotingsbijstellingen van € 204.000 in 2020, € 129.000 in 2021 en € 10.000 in 2022 te onttrekken aan de Algemene Reserve Grote Investerings (ARGI).
- 4) Het structurele nadeel als gevolg van voorstellen nieuw beleid en reguliere begrotingsbijstellingen van € 64.000 vanaf 2021 op te nemen in de meerjarenbegroting
- 5) In te stemmen met het beschikbaar stellen van de volgende kredieten en dekking:
  - a. Een economisch krediet van € 215.000 voor het realiseren van onderwijshuisvesting voor de Menso Altingschool. De structurele kapitaallast van € 7.256 ten laste te brengen van het begrotingsresultaat.
  - b. Een economisch krediet beschikbaar te stellen van € 150.000 ten behoeve van een subsidie aan Stichting Cultureel Centrum Schoollaan ten behoeve van de verbouw van De Notenkraker. De structurele kapitaallast ad € 9.375 te dekken uit de beschikbaar gestelde middelen voor de investeringsplanning sport en welzijn.
  - c. Een economisch krediet van € 42.000 voor het treffen van de voorbereidingen van aanpakken van wateroverlast Hogeweg en de kapitaallasten van € 1.365 te dekken binnen het taakveld riolering.
  - d. Een economisch krediet van € 118.000 ten behoeve van een tijdelijke uitbreiding van de school 'De Veenvlinder'. Dit krediet incidenteel te dekken en hiervoor een bestemmingsreserve te vormen van € 137.064 ten laste van de ARGI.
- 6) In te stemmen met de aanpassingen van de volgende kredieten en dekking/toevoeging:
  - a. Het krediet t.b.v. de nieuwbouw brandweerposten te verlagen met € 3.000.000.
  - b. Het ophogen van het economische krediet "Doorfietsroute Groene As" met een bedrag van € 575.000 en daarnaast een bijdrage van derden opnemen van eveneens € 575.000.
  - c. Het ophogen van het krediet 'Aansluiting dorpsstraat-Berkenlaan (rotonde Tynaarlo) met een bedrag van € 124.000 en de kapitaallasten ad € 4.030 ten laste te brengen van het begrotingsresultaat
  - d. Het krediet ver-/nieuwbouw Stroomdal Zuidlaren op te hogen met een bedrag van € 628.266 en de structurele kapitaallast ad € 21.204 te dekken vanuit het budget Accommodatiebeleid Zuidlaren.
  - e. Het krediet flexibele schil Stroomdal Zuidlaren op te hogen met een bedrag van € 86.599 en kapitaallasten ad € 89.305 te dekken uit de in de ARGI opgenomen reservering t.b.v. uitvoering van het accommodatiebeleid Zuidlaren.
- 7) Akkoord te gaan met de volgende wijzigingen in de reserves:
  - a. Instellen van de bestemmingsreserve 'Verkiezingen' en een bedrag van € 55.000 hier aan toe te voegen, zijnde het niet bestede verkiezingsbudget 2020.
  - b. Opheffen van de bestemmingsreserve 'decentralisaties sociaal domein' en een bedrag van 95.000 in te zetten ten behoeve van de implementatie van het maatregelenpakket sociaal domein en het restant van het saldo ad € 6.334 toe te voegen aan de ARGI.

Wij vertrouwen erop u met deze brief op hoofdlijnen op een korte en bondige manier te hebben geïnformeerd over de belangrijkste ontwikkelingen en noodzakelijke bijstellen en leggen deze ter besluitvorming aan de gemeenteraad voor. De vergadering waarin deze tussenrapportage wordt behandeld staat gepland op 30 juni 2020.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders.

Mr. J. Th. van Nieukerken
Gemeentesecretaris

Drs. M.J.F.J. Thijsen
Burgemeester

Bijlage 1: Bijstelling begroting 2020

+ is voordeel, - is nadeel, afgerond op 1.000 euro

Omschrijving	2020		2021		2022		2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Hoofdstuk 0 Bestuur en ondersteuning								
Regeling rechtspositie B&W en raadsleden	-10.000		-10.000		-10.000		-10.000	
Totaal taakveld Bestuur	-10.000		-10.000		-10.000		-10.000	
Overheveling Verzekeringsbudget Vrijval (gedeeltelijk) verkiezingsbudget	55.000							
Totaal taakveld Burgerzaken	55.000							
Aanpassing kapitaallasten	50.000							
Formatie M&M	-105.000							
Totaal taakveld Overhead	-55.000							
Aanpassing kapitaallasten								
Bespaarde rent	-102.000							
Dividend BNG		5.000						
Rente grondexploitaties	-11.000							
Rente kortlopende leningen	116.000							
Rente langlopende leningen	200.000							
Rente voormalige Edon lening		-30.000		-30.000		-30.000		-30.000
Totaal taakveld Treasury	203.000	-25.000		-30.000		-30.000		-30.000
Overgang WOZ inhoud naar oppervlakte	-49.000		-49.000		-10.000			
OZB eigenaren woningen		148.000						
Totaal taakveld OZB woningen	-49.000	148.000	-49.000		-10.000			
OZB eig. en gebr. niet-woningen		46.000						
Totaal taakveld OZB niet-woningen		46.000						
Lokaal sportakkoord (dekking)		35.000		20.000				
Pilot Kansrijke start (dekking)		9.000		9.000		9.000		
Totaal taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen								
Gemeentefonds		44.000		29.000		9.000		
Overheveling Verzekeringsbudget								
Totaal taakveld Overige baten en lasten								
Totaal hoofdstuk 0	144.000	213.000	-59.000	-1.000	-20.000	-21.000	-10.000	-30.000
Hoofdstuk 1 Veiligheid								
Nieuwbouw brandweerposten	-29.000		-29.000		-29.000		-29.000	
Totaal taakveld Crisisbeheersing en brandweer	-29.000		-29.000		-29.000		-29.000	
Totaal hoofdstuk 1	-29.000		-29.000		-29.000		-29.000	
Hoofdstuk 2 Verkeer en vervoer en waterstaat								
Aanpassing kapitaallasten	50.000							
BOR budget Bruggen en tunnels	71.000							
BOR budget wegen naar Argi	351.000							
Totaal taakveld Verkeer en Vervoer	472.000							
Aanpassing kapitaallasten	6.000							
Totaal taakveld Openbaar vervoer	6.000							
Totaal hoofdstuk 2	478.000							
Hoofdstuk 3 Economie								
Aanpassing kapitaallasten								
Bijdrage NEDAB GAE 2020	-120.000							
Totaal taakveld Economische ontwikkeling	-120.000							
Rente grondexploitaties								
Totaal taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur								
Totaal hoofdstuk 3	-120.000							
Hoofdstuk 4 Onderwijs								
Aanpassing kapitaallasten	232.000							
Huur lokalen Rietzanger	-21.000							
Onderwijshuisvesting 1e inrichting/meubi	-153.000							
Vrijval AB budget	700.000							
Totaal taakveld Onderwijshuisvesting	758.000							
Budgetoverheveling binnen hoofdstuk								
Continueren Taalhuis	-28.000							
Totaal taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-28.000							
Totaal hoofdstuk 4	730.000							

Omschrijving	2020		2021		2022		2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Hoofdstuk 5 Sport, cultuur en recreatie								
Lokaal sportakkoord sportformateur	-15.000							
Lokaal sportakkoord uitvoeringsbudget	-20.000		-20.000					
Totaal taakveld Sportbeleid en activering	-35.000		-20.000					
Aanpassing kapitaallasten Totaal taakveld Sportaccommodaties								
Aanpassing kapitaallasten Nieuwbouw wijk- en brandweerposten	47.000							
Totaal taakveld Openbaar groen en (openlucht)recreatie	5.000		5.000		5.000		5.000	
Totaal hoofdstuk 5	17.000		-15.000		5.000		5.000	
Hoofdstuk 6 Sociaal domein								
Formatie M&M	-82.000		-82.000		-82.000		-82.000	
Pilot inburgering	-93.000		-93.000					
Pilot Kansrijke start	-9.000		-9.000		-9.000			
Totaal taakveld Samenkracht en burgerparticipatie	-184.000		-184.000		-91.000		-82.000	
Formatie M&M	-51.000							
Uitrol POHs jeugd	-175.000		-175.000		-175.000		-175.000	
Totaal taakveld Wijkteams	-226.000		-175.000		-175.000		-175.000	
Formatie M&M	-4.000							
Formatie M&M (dekking)	151.000		82.000		82.000		82.000	
Tarieven diverse instellingen	-6.000		-6.000		-6.000		-6.000	
Tarieven diverse instellingen (dekking)	79.000		79.000		79.000		79.000	
Uitrol POHs jeugd	175.000		175.000		175.000		175.000	
Totaal taakveld Maatwerkdienstverlening 18-	395.000		330.000		330.000		330.000	
Regioplan Beschermd wonen								
Totaal taakveld Geëscaleerde zorg 18+								
Formatie M&M	-4.000							
Tarieven diverse instellingen	-73.000		-73.000		-73.000		-73.000	
Totaal taakveld Geëscaleerde zorg 18-	-77.000		-73.000		-73.000		-73.000	
Totaal hoofdstuk 6	-92.000		-102.000		-9.000			
Hoofdstuk 7 Volksgezondheid en milieu								
Budgetoverheveling binnen hoofdstuk								
Totaal taakveld Volksgezondheid								
Aanpassing kapitaallasten								
Onderhoud riool dek. voorziening	45.000							
Onderhoud riool.	-45.000							
Onderhoud Schelfhorst dek. voorziening	31.000							
Onderhoud Schelfhorst.	-31.000							
Onderzoek Oude Badweg	-23.000							
Onderzoek Oude Badweg dek. voorziening	23.000							
Vervanging hoofdriool dek. voorziening	29.000							
Vervanging hoofdriool.	-29.000							
Totaal taakveld Riolering								
Aanpassing kapitaallasten								
Totaal taakveld Afval								
Transitievisie warmte 2020	-135.000		-80.000					
Totaal taakveld Milieubeheer	-135.000		-80.000					
Aanpassing kapitaallasten	6.000							
Totaal taakveld Begraafplaatsen en crematoria	6.000							
Totaal hoofdstuk 7	-129.000		-80.000					
Hoofdstuk 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing								
Aanpassing kapitaallasten	4.000							
Totaal taakveld Ruimtelijke ordening	4.000							
Rente grondexploitaties								
Totaal taakveld Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)								
Kosten schoonmaak woning	-14.000							
Verlaging inkomsten bouwleges		-320.000						
Totaal taakveld Wonen en bouwen	-14.000	-320.000						
Totaal hoofdstuk 8	-10.000	-320.000						
Totaal (excl. mutaties reserves)	989.000	-107.000	-285.000	-1.000	-53.000	-21.000	-34.000	-30.000

Mutaties reserves	2020		2021		2022		2023	
	Toevoe- ging	Onttrek- king	Toevoe- ging	Onttrek- king	Toevoe- ging	Onttrek- king	Toevoe- ging	Onttrek- king
Aanpassing kapitaallasten		-245.000						
BOR budget Bruggen en tunnels	-71.000							
BOR budget wegen naar Argi	-351.000							
Continueren Taalhuis		28.000						
Dekking pilot inburgering	93.000		93.000					
Formatie M&M (dekking)	95.000							
Onttrekking reserve bijdrage GAE 2020		120.000						
Vrijval AB budget	-700.000							
Vrijval verkiezingsbudget naar reserve	-55.000							
Totaal Mutaties reserves	-989.000	-97.000	93.000					
Totaal		-204.000	-192.000	-1.000	-53.000	-21.000	-34.000	-30.000
Saldo/resultaat voorjaarsbrief	-204.000		-193.000		-74.000		-64.000	

Bijlage 2: Impact analyse corona

Inleiding

In februari 2020 kregen we te maken met de uitbraak van het COVID-19 (corona)virus. Deze wereldwijde uitbraak heeft maatschappelijke en economische effecten, waardoor van een crisis kan worden gesproken. Wat de consequenties van deze coronapandemie zijn, zal pas in de loop van 2020 duidelijker worden, en wellicht zelfs nog later. Om de impact van deze crisis op de financiële positie van de gemeente en de bijbehorende risico's in beeld te brengen is een analyse uitgevoerd, een zogenoemde impact analyse.

Tijdens het opstellen van de analyse was en is nog veel onduidelijk en onzeker. De invloed hiervan op zowel de gemeentelijke als landelijke samenleving blijft onveranderd groot. Hoewel de impact analyse zorgvuldig is opgesteld, blijft het een momentopname in een periode van grote onzeker- en onduidelijkheid. De impact analyse heeft daarmee ook niet het doel om een volledig, limitatief overzicht te geven van alle consequenties maar we hebben geprobeerd om met de kennis van nu, de voornaamste consequenties in beeld te brengen van de corona pandemie op onze gemeentelijke taken en financiën. Dit is een doorlopend dynamisch proces van monitoring. Voor nu, beschrijven we eerst voor de diverse beleidsterreinen welke effecten we zien of verwachten als gevolg van corona.

Grondexploitatie

De goedlopende grondexploitaties van Ter Borch en Groote Veen hebben de laatste jaren geleid tot grote winstafdrachten van het grondbedrijf. Op dit moment is het onmogelijk om het effect van de coronacrisis op de grondexploitaties te voorspellen. Een aantal onzekerheden hierin zijn bijvoorbeeld in hoeverre de crisis effect heeft op de woningmarkt en de woningprijzen. Daarnaast heeft het mogelijk een effect op de inflatie en/of bouwkosten. Gelet op de huidige beschikbare informatie is de verwachting de risico's binnen het weerstandsvermogen kan worden opgevangen.

Voor wat betreft het Bussinesspark Ter Borch is het lastig inschatten. Algemeen heerst het beeld dat de effecten op de bedrijvenlocaties groot zullen zijn. We onderzoeken nut en noodzaak momenteel om in plaats van 50% risico afdekking te komen tot een hoger percentage om rekening mee te houden binnen het weerstandsvermogen.

Gemeentelijke inkomsten

Algemeen

In deze fase is nog niet concreet in beeld te brengen of, en zo ja voor welk bedrag, we risico's lopen bij het innen van de verschillende vorderingen. Om te voorkomen dat inwoners of bedrijven en instellingen in betalingsproblemen komen, zijn al diverse stappen ondernomen.

Zo is voor alle gemeentelijke belastingen (en vorderingen) die opgelegd en geïnd worden, afgesproken dat coulant omgegaan wordt met betalingsregelingen. Dit geldt zowel voor zzp'ers, ondernemers, stichtingen en verenigingen. Dit alles om te voorkomen dat er vroegtijdig en onnodig invorderingstrajecten worden opgestart.

Gemeentelijke belastingen 2020

De gecombineerde gemeentelijke belastingaanslagen zijn eind februari opgelegd. De nog op te leggen toeristenbelasting worden niet eerder dan in september 2020 opgelegd. Veel toeristische gelegenheden zijn in de afgelopen periode gesloten geweest, daardoor zal minder toeristenbelasting geïncasseerd kunnen worden. Tegelijkertijd worden mensen zoveel mogelijk afgeraden om naar het buitenland te gaan. Mogelijk leidt dit tot hogere bezettingsgraden van toeristische gelegenheden in eigen land en daarmee een inhaalslag t.a.v. de toeristenbelasting. Maar accommodaties moeten het ook mogelijk maken om voldoende afstand te kunnen houden. Dit zet de bezettingsgraad weer onder druk.

De exacte effecten zijn op dit moment niet in kaart te brengen gezien de, mogelijke, tegengestelde effecten. De geraamde inkomsten van € 417.000 zullen mogelijk niet gerealiseerd gaan worden.

Overige belastingen en leges

Voor leges omgevingsvergunningen c.a. is een inkomst geraamd van € 1.229.000 waarvan t/m medio april € 370.000 is gerealiseerd. Het realiseren van de rest van de geraamde opbrengst is onzeker en afhankelijk of en in hoeverre de coronasituatie van invloed is op het aantal nog in behandeling te nemen vergunningaanvragen. Op dit moment zien wij dat de inkomsten achterlopen op de planning. Echter, naast corona is de analyse dat de reden hiervoor wellicht ook te vinden is in de problematiek rondom bijvoorbeeld P(F)AS.

Verhuur gemeentelijke gebouwen

De gemeente verhuurt diverse gebouwen en terreinen, vaak aan instellingen die tevens een gemeentelijke subsidie ontvangen, of die een maatschappelijk doel dienen. Ook exploiteert de gemeente zelf objecten met een maatschappelijk doel. De inkomsten daarvan zijn ook onzeker geworden. Gedacht kan worden aan de sportcomplexen, zwembaden en kind centra. Onduidelijk is in hoeverre de verenigingen en instellingen de huren kunnen blijven betalen doordat hun exploitatie is verslechterd omdat de eigen inkomsten achter blijven. Verwacht wordt dat de inkomsten die bestaan uit een gemeentelijke subsidie in voorkomende gevallen in stand blijven. Op dit moment zijn reeds maatregelen genomen om de huurinkomsten voor sportclubs en dergelijke tijdelijk niet te incasseren. U bent hierover via separate brieven ook geïnformeerd.

Conclusie gemeentelijke inkomsten

In 2020 zal sprake zijn van het mogelijk niet realiseren van geraamde inkomsten. Op dit moment is de totale impact niet in te schatten.

Subsidies

Als gevolg van de coronacrisis is het mogelijk dat activiteiten die vanuit subsidies worden betaald niet of niet volledig uitgevoerd kunnen worden. In het pakket aan maatregelen zoals vastgesteld in Drents verband is besloten dat aantoonbare onvermijdelijke kosten wel door ons zullen worden betaald.

WMO en Jeugd: continuïteit financiering zorgaanbieders/Rijkscompensatie

Onzekerheid bestaat of de door de gemeente gecontracteerde zorgaanbieders in staat zijn de geïndiceerde zorg daadwerkelijk te leveren als gevolg van de coronacrisis. Hierdoor lopen deze aanbieders het gevaar de financiering van de contractpartijen niet te ontvangen waarmee deze aanbieders in financiële problemen kunnen komen. Over de continuïteit van financiering in het sociaal domein zijn tussen het Rijk en VNG afspraken gemaakt. De compensatie regelingen vanuit het Rijk zijn nog onzeker, evenals de financiële gevolgen van corona. Het college heeft reeds besloten om financieel bij te dragen bij aanbieders waar nodig, waarbij de (nog) te ontvangen Rijksmiddelen als kader stellende maximale bijdrage zijn opgenomen.

Jeugdzorg, WMO en Beschermd wonen:

Concreet heeft het college van B&W op 7 april 2020 ingestemd met de volgende drie maatregelen met betrekking tot de kostenvergoeding aan zorgaanbieders:

1. De zorg wordt verleend, maar wellicht op andere wijze: Dit loopt via het reguliere proces van declaraties. Het betreft hier de levering van zorg in welke vorm dan_ook, mits geleverd, geïndiceerd en conform indicatie.
2. Aanbieders maken meerkosten: als dit het geval is, moeten aanbieders deze meerkosten inzichtelijk maken. Hiervoor kan o.a. gebruik gemaakt worden van een 303-bericht in het berichtenverkeer. Deze kosten worden getoetst door de contractmanager en vervolgens volledig vergoed op declaratiebasis. Mocht tussentijdse bevoorschotting nodig zijn omdat de meerkosten tot liquiditeitsproblemen leiden, dan meldt de aanbieder zich per mail bij de contractmanager. Dit meerwerkdeel kan dan bevoorschot worden.
3. Aanbieders leveren geen zorg of slechts beperkt zorg, maar maken wel kosten: in de maand maart mogen de aanbieders de werkelijk gemaakte kosten (de kosten die door blijven lopen) tot maximaal het bedrag van de indicatie declareren. Dit is het reguliere proces. Tot 14 maart jl. waren er nog geen maatregelen van kracht in het kader van de corona-crisis en was er sprake van reguliere levering van zorg. Onze methodiek van resultaatgericht financieren leidt ertoe dat geleverde zorg in de betreffende periode conform het tarief wordt vergoed.

De maatregelen gelden voor de periode 1 maart tot 1 juni 2020. Met dit besluit worden een aantal risico's geaccepteerd op het gebied van rechtmatigheid en financiën. De dienstverlening en de daaraan gekoppelde financiering en verantwoording verloopt niet in alle gevallen conform het vastgestelde normenkader(rechtmatigheid). De gemeente loopt tevens een aantal financiële risico's die samenhangen met de hoogte en voorwaarden van de te verstrekken rijksvergoeding. We lopen bijvoorbeeld een risico wanneer we 80% bevoorschotten, maar bijvoorbeeld maar 50% van het Rijk gecompenseerd krijgen. Het uitgangspunt is dat eventuele meerkosten van de gemeente gedekt worden uit de rijksbijdragen. Op dit moment moeten de regels met betrekking tot de financiële ondersteuning van het rijk en de bijbehorende rijksvergoeding nog uitgewerkt worden en kan de omvang van de benodigde bedragen en de risico's die we hierbij lopen nog niet geduid worden.

Compensatie zorgvervoer:

Het college heeft op 7 april jl. besloten de aanbieders van zorgvervoer in de periode 1 maart tot 1 juni 2020 te compenseren voor omzetsdaling ten gevolge van de coronacrisis. Daarbij wordt in deze periode 80% van de gemiddelde omzet in een normale (pre-corona) week vergoed conform de adviezen van de VNG. De bijdragen betreffen voorschotten in afwachting van een definitieve regeling, waarbij uitgegaan wordt van de daadwerkelijk door de vervoerders gemaakte onvermijdbare kosten.

Inning eigen bijdragen sociaal domein:

Vooralsnog worden de eigen bijdragen doorgegeven aan het CAK teneinde deze bijdragen te innen. Op dit moment is hiervoor echter nog geen landelijk beleid (ministerie VWS). Het risico bestaat dat de inwoners de eigen bijdragen als gevolg van niet geleverde zorg niet zullen voldoen. Hiervoor geldt dat dit financiële impact kan hebben. De omvang is echter op dit moment niet in te schatten.

Inkomensvoorzieningen

Aanvragen uitkering en uitstroom naar werk

Als gevolg van een verslechtering van de economische situatie is het een reëel risico dat een sterke instroom van bijstandsgerechtigden en aanvragen bijzondere bijstand is te verwachten met extra uitvoeringskosten tot gevolg. Inwoners gaan eerst de WW in, m.u.v. jongeren. Er treedt een verlaat effect op voor Tynaarlo wanneer na deze inwoners na 2 jaar nog geen baan hebben gevonden.

Het betreft een open-einde-regeling waardoor het risico bestaat dat er een groter beroep op de regelingen wordt gedaan. De WPDA (uitvoerder van de gemeentelijke bijstandsregelingen) ziet regionaal hetzelfde beeld als landelijk, namelijk dat vooral jongeren zijn oververtegenwoordigd. Deze doelgroep heeft vaak nog een tijdelijk of 0-uren contract. Ook doen ze vaker seizoenswerk of werken ze in de horeca. Juist deze sectoren zijn extra hard getroffen door de maatregelen.

De crisis heeft een grote impact op de uitstroom van uitkeringsgerechtigden naar werk. De uitstroom is beduidend lager dan normaal in deze periode.

Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo)

Eén van de maatregelen uit het noodpakket van het kabinet is de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers" (Tozo). De regeling is geënt op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen en ondersteunt de zelfstandig ondernemers. Deze regeling wordt uitgevoerd door de gemeenten en geldt vooralsnog tot 1 september. De gemeente wordt volledig financieel gecompenseerd voor de uitkeringskosten en uitvoeringskosten in het kader van de Tozo. De gemeente ontvangt de benodigde middelen via een nieuwe specifieke uitkering, dit betekent dat we achteraf moeten verantwoorden hoeveel precies is besteed. Onder-/overbesteding wordt op basis van de verantwoording verrekend. Om direct aan de slag te kunnen hebben de gemeenten een voorschot om de benodigde uitgaven te kunnen doen ontvangen incl. beschikking. Voor de gemeente Tynaarlo betekent het dat wij op voorschotbasis bijna € 4,3 miljoen hebben ontvangen. Afhankelijk van het aantal aanvragen en monitoring hiervan zal het kabinet bezien of verdere bevoorschotting noodzakelijk is. Het risico op voorfinanciering bestaat en niet te declareren organisatorische dan wel uitvoeringskosten.

Schuldhelpverlening en armoedebeleid

De coronacrisis kan leiden tot een toename van schulden en armoede en daarmee op een toenemend beroep de schuldhelpverleningen en de gemeentelijke armoederegelingen. Op dit moment is nog geen zicht of en in hoeverre hier sprake is van extra lasten.

Participatie

De gemeenschappelijke regeling waar de gemeente de uitvoering van de Participatiewet heeft ondergebracht (WPDA) ondervindt door de coronacrisis met name schade uit omzetverlies op de WSW-onderdelen (SW-bedrijf en detacheringen). De omvang van deze schade wordt op dit moment geïventariseerd. Compensatie van het rijk voor dit verlies door een beroep op de Noodmaatregel overbrugging voor behoud van werkgelegenheid (NOW) ligt gezien de WSW-subsidies die men ontvangt niet voor de hand.

Toename – schrijnende - hulpvragen

Er kan een toename van hulpvragen gaan plaats vinden en van schrijnende situaties. Het is de vraag of de sociaal teams en het expertise team Jeugd dit bij de huidige bezetting aan kan.

Impact op voortgang maatregelenpakket

Om de tekorten binnen het sociaal domein aan te kunnen pakken is in Tynaarlo een maatregelenpakket ontwikkeld. De ontwikkeling en implementatie van het maatregelenpakket vindt plaats met intensieve samenwerking op veel verschillende terreinen. De gevolgen van de maatregelen van de coronacrisis maken dat dit lastiger is geworden. Op dit moment is nog niet duidelijk of door de coronacrisis de daadwerkelijke implementatie van de maatregelen verdere vertraging oploopt.

Gemeenschappelijke Regelingen

Jaarlijks betalen we bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen voor de uitvoering van gemeentelijke taken. Net als ons, worden deze gemeenschappelijke regelingen geconfronteerd met (extra) werkzaamheden in het kader van coronacrisis. We verwachten de meeste effecten bij de GGD en de VRD. Ook bij Groningen Airport Eelde, waar de gemeente Tynaarlo aandeelhouder van is, zullen zich effecten gaan voordoen. Mogelijk heeft dit ook gevolgen voor de aandeelhouders. De vraag is of deze extra werkzaamheden leiden tot een verzoek om een verhoging van onze bijdrage voor 2020. Voor zover sprake zou zijn van extra kosten die niet in de begroting van de GR'en zijn op te vangen, hebben bijna alle GR'en een eigen weerstandsvermogen om deze eerste extra kosten te kunnen opvangen. Daarnaast hebben wij in de berekening van ons benodigd weerstandsvermogen een bedrag opgenomen voor de risico's van verbonden partijen. Vooralsnog gaan wij ervan uit, dat we hiermee in ieder geval de eerste extra kosten kunnen opvangen.

Coronakosten raadsvergaderingen

De Coronacrisis heeft ook kosten met zich meegebracht voor de gemeenteraad. Hoewel geprobeerd is de kosten zoveel mogelijk te beperken, kon niet voorkomen worden dat er onvoorziene uitgaven moesten worden gedaan. In eerste instantie is in overleg met het presidium besloten tot het houden van digitale raadsvergaderingen in april en mei. Daarvoor waren de aanschaf van een geschikte vergadersoftware en een aanpassing van het bestaande vergadersysteem noodzakelijk. Vervolgens is in mei besloten de raadszaal aan te passen aan het 'nieuwe normaal', oftewel de anderhalvemetersamenleving, zodat weer fysiek kan worden vergaderd door de raad,

Bijlage 3: Monitor Sociaal Domein

Inhoud:

1. Inleiding
2. Wmo
3. Jeugdhulp
4. Participatie
5. Klachten en bezwaarschriften

1. Inleiding

Van de financiën t.a.v. het sociaal domein is het volgende overzicht te geven:

Uitgaven sociaal domein (bedragen * € 1.000)			
	2020 (begroting)		2019 (Werkelijk)
Jeugdzorg			
- Zin	8.396		8.278
- Pgb	270		244
Bovenregionale jeugdhulp	34		31
Totaal jeugdzorg		8.700	8.553
Hulp in de huishouding:			
- Zin	2.527		2.152
- PGB	52		52
- AVS	20		150
		2.599	2.354
Dagbesteding / begeleiding			
- ZIN	2.297		2.290
- Pgb	343		322
		2.640	2.612
Individuele verstrekkingen		1.022	1.000
Beschermd wonen		- 500	-652
Eigen bijdrage		-150	-229
Totaal Wmo		5.611	5.085
Participatie		Pm	Pm
Totaal sociaal domein exclusief participatie		14.311	13.638

Voorgaand overzicht toont aan dat de (begrote) uitgaven 2020 t.o.v. 2019 met € 673.000 stijgen. De belangrijkste oorzaken zijn (bedragen in € 1.000):

- Stijging kosten jeugdzorg, vooral door tariefstijgingen zorgaanbieders	147
- Stijging kosten en lagere eigen bijdrage vooral door invoering abonnementstarief	324
- Lager overschot beschermd wonen	152
- Overig	50

Duidelijk is, dat wetswijzigingen als het invoeren van het abonnementstarief grote gevolgen hebben voor onze gemeente. Nadat in 2019 de uitgaven voor de maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp door de invoering van het abonnementstarief hiervoor steeg van € 1,52 miljoen (2018) naar ruim € 2,1 miljoen oftewel een stijging van ruim € 0,6 miljoen, heeft deze invoering vanaf 2020 tot een verdere stijging van de uitgaven met € 0,3 miljoen geleid.

Voorts heeft de tariefstijging van enkele zorgaanbieders tot een lastenstijging van bijna € 80.000 geleid. Tezamen met volumestijgingen resulteert dit in een lastenstijging van € 147.000.

Tenslotte is het positief resultaat op beschermd wonen mede vanwege een wetswijziging voorzichtigheidshalve verlaagd met € 152.000.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragrafen 2-4 van deze monitor.

Tekort sociaal domein totaal

De eerste prognose, op grond van de ontwikkelingen in 2019 en de eerste maanden van 2020, is dat de uitgaven in het Sociaal Domein ook in 2020 hoger zullen zijn dan de beschikbare budgetten.

Voor de Jeugd wordt een vergelijkbaar resultaat verwacht als in 2019, maar dat resultaat is nog steeds negatief; ook over 2020 wordt een (resterend) tekort verwacht van ongeveer € 2,8 miljoen. Bij de Wmo lopen de kosten op dit moment in de pas met de beschikbare budgetten, maar voor 2020 is ook een negatief resultaat denkbaar, vooral als het aantal aanvragen voor huishoudelijke hulp blijft toenemen. Het verwachte resultaat voor de Participatiewet is op dit moment nog niet bekend.

Het te verwachten tekort binnen het Sociaal Domein kan deels worden gedekt uit de € 1 miljoen die hiervoor in de begroting 2020 binnen de ARGI is gereserveerd. Bij de najaarsbrief (NJB) zal op basis van een geactualiseerde inschatting van de benodigde budgetten worden voorgesteld de ARGI in te zetten ter dekking van dit tekort, eventueel in combinatie met aanvullende dekking.

Bij de prognose voor 2020 moeten een tweetal kanttekeningen worden gemaakt:

1. Er is nog geen rekening gehouden met een eventuele wijziging van de hoogte van de Rijksbudgetten voor 2020. Normaliter worden bij de prognose in de monitor bij de Voorjaarsbrief de aanpassingen van de Rijksbudgetten, zoals die zijn opgenomen in de decembercirculaire en de meicirculaire, meegenomen. Door het late verschijnen van de meicirculaire is dat nu echter niet mogelijk. De eventuele effecten van de december- en de meicirculaire worden daarom niet eerder dan in de Najaarsbrief verwerkt.

2. De opgelopen vertraging bij de inkoop van jeugdzorg en Wmo-voorzieningen in NMD-verband.

Verderop in deze monitor worden deze onderwerpen verder behandeld. Door de opgelopen vertraging moest bij de in deze monitor opgenomen prognose (met uitzondering van de maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp) worden uitgegaan van de ingekochte producten en bijbehorende tarieven zoals die op 1 januari 2020 van toepassing waren.

Maatregelenpakket sociaal domein

Eind mei 2019 heeft het College ingestemd met het maatregelenpakket voor het sociaal domein, met als doel in de jaren 2020 tot en met 2022 besparingen binnen het sociaal domein te realiseren opdat binnen de Rijksbudgetten sociaal domein gewerkt zal worden. Het maatregelenpakket is in de Perspectievennota 2019 als volgt opgenomen:

Maatregelen	Effect maatregelen	Te realiseren in jaar			% vh totaal
		2020	2021	2022	
Indicaties (wmo en jeugd)	675.000	335.000	165.000	175.000	19,0%
Inkoop (wmo en jeugd)	1.400.000	645.000	645.000	110.000	39,5%
WPDA	350.000	275.000	75.000		9,9%
Bedrijfsvoering	450.000	150.000	150.000	150.000	12,7%
Overig	670.000	120.000	550.000		18,9%
Totaal	3.545.000	1.525.000	1.585.000	435.000	100,0%
	% vh totaal	43,0%	44,7%	12,3%	100,0%

Veel maatregelen uit het maatregelenpakket leveren in de praktijk pas op langere termijn wat op. Zo levert een cultuurverandering wel iets op, maar heeft dit vaak een langere tijd nodig. Ook de oorspronkelijk in 2021 voorziene wetwijziging m.b.t. het woonplaatsbeginsel levert op grond van de huidige inzichten een nadeel op i.p.v. een voordeel. Aangezien de wetwijziging is doorgeschoven naar 2022 zal dit mogelijk nadelige effect zich pas dan voordoen.

Voorts heeft de opgelopen vertraging bij de inkoop en de jeugdzorg en Wmo-voorzieningen in NMD-verband financiële gevolgen. Het nieuwe contract is niet op 1 januari 2020 ingegaan maar op 1 maart 2020 (maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp) danwel 1 juni 2020. De te realiseren besparing is op grond van de huidige inzichten vrij beperkt.

In de periode vanaf augustus 2019 is tevens gekeken naar alternatieve besparingsmogelijkheden om de besparing binnen het sociaal domein meer mogelijk te maken. Tezamen met de eerdergenoemde bijzonderheden m.b.t. het oorspronkelijke maatregelenpakket is begin 2020 de aanpak om tot besparingen te komen, gewijzigd. Er worden 2 sporen gevolgd. In het spoor van 'De basis op orde' worden de processen en werkwijzen binnen WMO en Jeugd verbeterd, die de basis voor de inrichting van de gemeentelijke Toegang vormen.

Met het spoor 'Kansrijke maatregelen & kansen' is een deel van de oorspronkelijke maatregelen, aangevuld met alternatieve kansrijke maatregelen c.q. kansen, opgepakt die kans op besparingen binnen het sociaal domein in zich hebben.

De besparingen op hoofdlijnen.

Het merendeel van de maatregelen betreffende de onderdelen 'Indicaties (WMO & Jeugd)' en 'Bedrijfsvoering' worden in het spoor 'De basis op orde' meegenomen.

Onder 'Indicaties (WMO & Jeugd)' is ook de verbetermaatregel over de inzet van de Praktijkondersteuner bij Huisartsen (POH) opgenomen. In het eerste kwartaal is de berekening over de 2^e helft van 2019 gemaakt. Daaruit volgt een positief beeld m.b.t. de goede resultaten van deze werkwijze en de gerelateerde besparingen. De besparing zal in 2020 hoger worden aangezien meerdere huisartspraktijken sinds 1 januari jl. bij deze werkwijze zijn aangesloten.

Het onderdeel 'Inkoop' is gerelateerd aan de nieuwe contracten WMO en Jeugd. De vertraging in het regionale aanbestedingstraject (NMD-verband) voor meerdere percelen WMO en Jeugd heeft effect op de prijsvorming en startdata van de nieuwe contracten, en daarmee op de beoogde besparingen. Per 1 maart 2020 is 1 nieuw contract gestart (i.p.v. 3 nieuwe contracten per 1 januari jl.). De verwachte besparing '20 van het (tot op heden) enige geïmplementeerde contract bedraagt € 52.007.

T.a.v. de WPDA zijn de oorspronkelijke maatregelen niet meer in beeld (zie rapportage in Jaarrekening 2019). De geprognosticeerde bedragen voor 2020 zullen dan ook niet gerealiseerd worden. Met de gemeenten Assen en Aa en Hunze is samen met de WPDA tot een nieuw gezamenlijk pakket van maatregelen gekomen. Op de gezamenlijke maatregelen (GR-breed) is een positief besluit genomen. De verwachte besparingen (€ 80.612) zullen niet eerder dan in 2021 geëffectueerd worden.

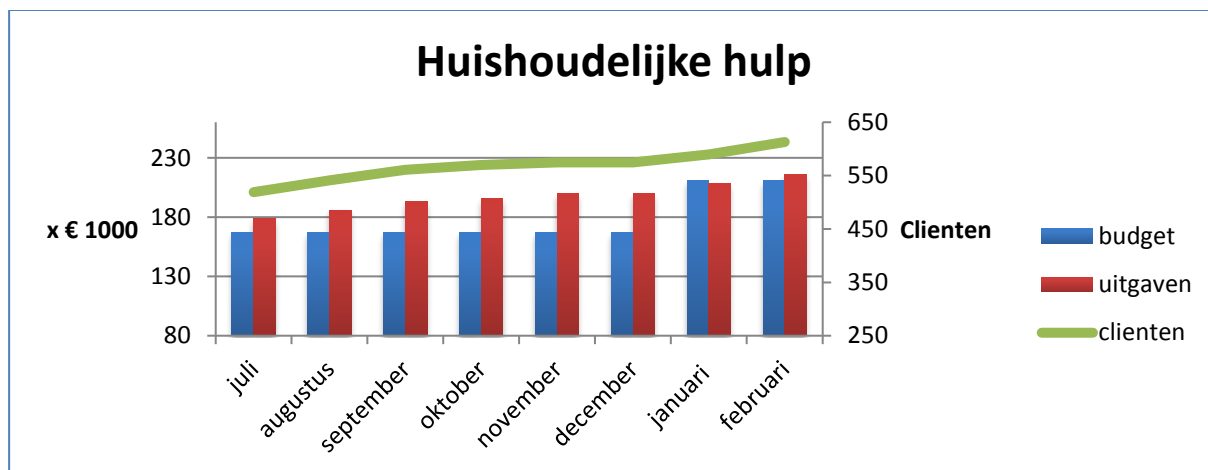
In de jaarrekening 2019 is melding gemaakt dat op het onderdeel Overig incidenteel een bedrag van € 73.349 in 2019 is bespaard. Hiermee is eerder dan de genoemde jaarschijven (namelijk per 2020 en verder) invulling aan een besparing gegeven. De 2^e maatregel binnen onderdeel 'Overig' betreft de wetswijziging Woonplaatsbeginsel, die naar verwachting tot een overbesteding gaat leiden en niet tot een verwachte hoge besparing. Momenteel blijven dit verwachtingen omdat het landelijke implementatietraject eind 1^e kwartaal nog niet door de VNG in beeld was gebracht.

2. Wmo

In dit hoofdstuk lichten we de, financieel gezien, belangrijkste ontwikkelingen toe binnen de Wmo. Het gaat hierbij met name om de uitgaven voor de huishoudelijke hulp (incl. toeslag) en de uitgaven voor de nieuwe Wmo-taken (groeps- en dagbesteding en begeleiding).

A. Maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp in natura (verwachte uitgaven € 2.527.383).

De ontwikkeling van de uitgaven en het aantal cliënten in de huishoudelijke hulp wordt als volgt weergegeven:

De uitgaven voor deze voorziening bedroegen in 2018 € 1.552.000 en in 2019 € 2.152.000. Voor 2020 wordt een verdere stijging verwacht tot meer dan € 2,5 miljoen (op basis van de stand van zaken per 1 maart 2020).

Bedroeg het aantal cliënten in juli 2018 nog 381, op 1 maart 2019 was dit gestegen tot 440 en in oktober 2019 doorgestegen naar 570. In februari 2020 hadden 613 cliënten deze vorm van huishoudelijke hulp. Op 1 maart 2020 is het nieuwe NMD-contract voor deze maatwerkvoorziening ingegaan en zijn ook de resterende cliënten met een algemene voorziening schoonmaakhulp (AVS) in de maatwerkvoorziening opgenomen. Het totale aantal cliënten voor de nieuwe maatwerkvoorziening bedraagt daardoor in maart 2020 676.

Vanaf 2017 was steeds een langzame groei zichtbaar van het aantal cliënten met huishoudelijke hulp, maar deze stijging was in 2019 veel groter dan voorheen. De oorzaak hiervan moet voor het grootste deel worden gezocht in de vervanging van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage door het (vaste en lage) abonnementstarief. Hier is in de monitor bij de voor- en najaarsbrieven van 2019 al uitgebreid op ingegaan. Voor de invoering van het abonnementstarief (december 2018) hadden in totaal 516 cliënten hulp bij het huishouden, 408 in de vorm van een maatwerkvoorziening en 108 op grond van de AVS. In maart 2020 is dit totale aantal dus gestegen naar 676. Als wordt aangenomen dat alle cliënten vanaf 1 januari 2019 vanuit de AVS zijn overgegaan naar de maatwerkvoorziening, betekent dit vanaf dezelfde datum een 'autonome' toename van het aantal cliënten met een maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp met 160.

Het voor 2020 benodigde budget is gebaseerd op het aantal cliënten in het eerste kwartaal van 2020. Vanaf 1 maart 2020 zijn de nieuwe contracttarieven toegepast (voor de aan de betreffende cliënten toegekende voorziening),

Naast de huishoudelijke hulp in natura wordt deze voorziening ook in de vorm van een PGB verstrekt. Dit betreft in het eerste kwartaal van 2020 16 cliënten en gaat om een bedrag van ongeveer € 52.000 per jaar. Dit is in lijn met de cijfers over 2019.

B. Huishoudelijke Hulp Toeslag (verwachte uitgaven € 20.000)

Uit dit budget wordt de Algemene Voorziening Schoonmaakhulp (AVS) bekostigd. Deze regeling is per 1 maart 2020 beëindigd. De cliënten die op dat moment gebruik maakten van de AVS, 43 in totaal, zijn per die datum overgegaan naar de maatwerkvoorziening HH. De kosten over de maanden januari en februari 2020 worden geschat op € 20.000.

NB: het aantal cliënten dat gebruik maakte van deze algemene voorziening daalde al geruime tijd. Van 132 in juli 2018 naar 81 in juni 2019 en 56 in oktober 2019. De belangrijkste oorzaak hiervan is de invoering van het abonnementstarief (zie hierboven onder A).

C. Eigen Bijdragen (verwachte ontvangsten € -150.000)

De inkomsten uit eigen bijdragen betreffen alleen de Wmo-taken; een eigen bijdrage voor ingezette jeugdhulp is als gevolg van besluitvorming op rijksniveau niet aan de orde.

Voor 2019 werd al een daling van de inkomsten uit eigen bijdragen voorzien als gevolg van de invoering van het zogenaamde abonnementstarief per 1 januari 2019. Vanaf die datum is een (maximale) bijdrage per vier weken verschuldigd van € 17,50. Vóór 1 januari 2019 was de eigen bijdrage afhankelijk van het inkomen en het vermogen van de ontvanger van een Wmo-voorziening. Gemeenten worden door het Rijk gecompenseerd voor de weggevallen inkomsten uit eigen bijdragen door een toevoeging aan het Gemeentefonds. Door de invoering van het abonnementstarief verwachtten gemeenten echter ook extra aanvragen voor een Wmo-voorziening en daarmee hogere kosten. De VNG en de Raad van State hebben voorafgaand aan de invoering van het abonnementstarief al op dit gevolg gewezen; gemeenten hebben bij een aantal voorzieningen, waaronder de huishoudelijke hulp, namelijk nauwelijks mogelijkheden om deze ontwikkeling bij te sturen. Of gemeenten voor deze extra kosten worden gecompenseerd, is ook nu nog onduidelijk; gemeenten zijn hierover in gesprek met het Rijk. Deze ontwikkeling wordt ook landelijk gemonitord door het CBS.

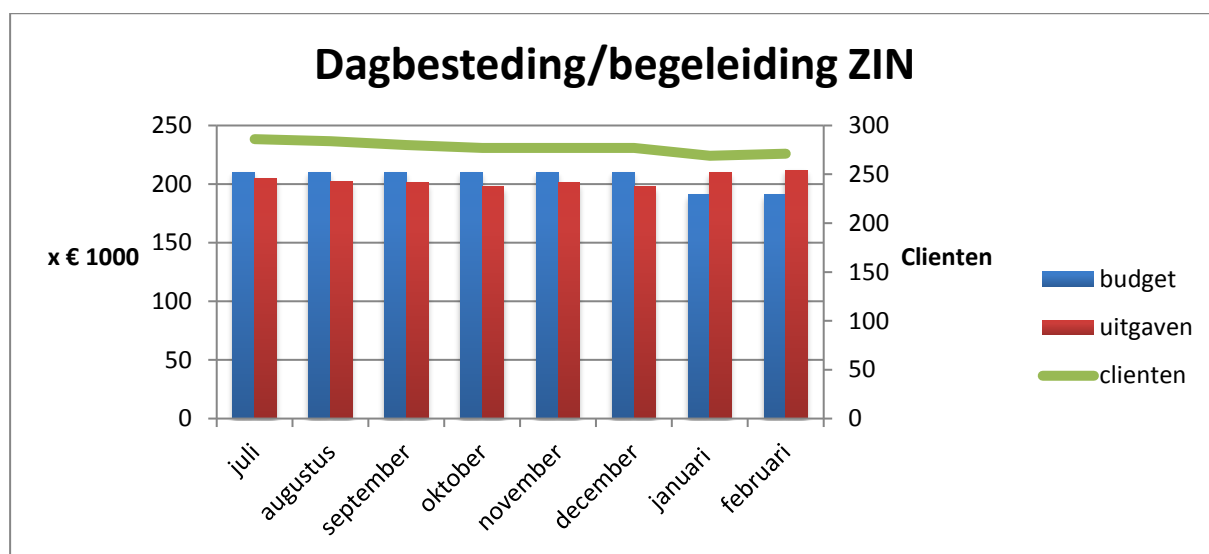
In 2019 heeft de gemeente van het CAK € 228.955 ontvangen aan eigen bijdragen. De relatief hoge ontvangsten in de eerste maanden van 2019 hadden daarbij nog betrekking op geïnde (inkomens- en vermogensafhankelijke) eigen bijdragen over 2018. De eigen bijdragen gebaseerd op het abonnementstarief bedroegen in 2019 € 150.000. Voor 2020 zal voorlopig ook worden uitgegaan van dat bedrag.

D. Dagbesteding en Begeleiding

Met ingang van 1 januari 2015 zijn in het kader van de decentralisaties taken overgeheveld van de AWBZ naar de door de gemeenten uit te voeren Wmo. De belangrijkste uitgaven betreffen hierbij de uitgaven voor individuele begeleiding en groeps-/en dagbesteding. Hierbij wordt de zorg zowel in natura (ZIN) als in de vorm van Persoonsgebonden Budgetten (PGB's) verstrekt. In onderstaande grafieken wordt de ontwikkeling in de verschillende uitgaven weergegeven.

Zorg in Natura (verwachte uitgaven € 2.297.000)

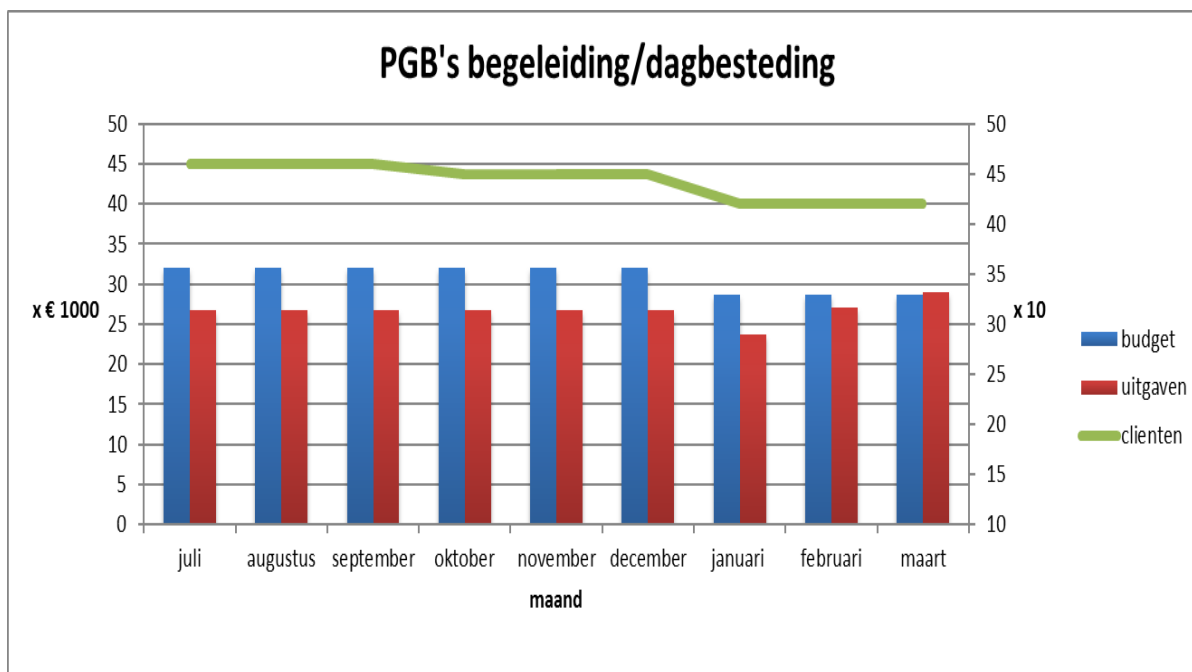
De ontwikkeling in de uitgaven voor begeleiding en dagbesteding (zorg in natura) is als volgt:

Het aantal cliënten met dagbesteding/begeleiding in natura is in de loop van 2019 afgenomen van 291 op 1 juni 2019 naar 271 in februari 2020. Voor 2019 werden de uitgaven op € 2.500.000 geraamd; de werkelijke uitgaven bedroegen € 2.290.000. De daling in de uitgaven zat vooral op de (duurdere) zorgniveau 's 7 en 8. Voor 2020 worden de uitgaven begroot op € 2.297.000.

PGB's begeleiding/ dagbesteding (verwachte uitgaven € 343.171)

Voor dagbesteding/begeleiding worden, naast zorg in natura, ook PGB's beschikbaar gesteld. In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de PGB's voor dagbesteding/begeleiding weergegeven.

Het aantal cliënten met een PGB voor begeleiding/dagbesteding bedroeg in januari 2018 50. Sindsdien is het aantal gedaald naar 40. In juli 2019 steeg het aantal naar 46, om vervolgens weer te dalen naar 42 (vanaf januari 2020). De kosten van deze PGB's bedroegen in 2019 € 322.000, en dat was lager dan de uitgaven in 2018.

Het budget voor de PGB's begeleiding/dagbesteding is voor 2020 gebaseerd op de aan de Sociale Verzekeringsbank (SVB) betaalde voorschotten in de eerste maanden van 2020. Op grond daarvan worden uitgaven verwacht van ruim € 28.000 per maand. Op jaarbasis is dat € 343.171.

De SVB maakt begin oktober een prognose van de werkelijk te verwachten uitgaven voor het hele jaar en past de voorschotten in het vierde kwartaal daarop aan.

E. Beschermd Wonen

Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor Beschermd Wonen. De financiering daarvan loopt (nu nog) via onze centrumgemeente Assen.

Het aandeel van de gemeente Tynaarlo in het totale budget voor Beschermd Wonen zorgde in 2017 voor een positief resultaat van € 657.000. Het positieve resultaat over 2018 was ruim € 488.000 en over 2019 € 652.213. Ten opzichte van 2018 zijn de kosten in 2019, door een toename van het aantal cliënten en duurdere trajecten, weliswaar met 8% gestegen maar is het resultaat toch positiever vanwege de aanzienlijke stijging van de Rijksbijdrage. Voor 2020 wordt op dit moment uitgegaan van een positief resultaat van € 500.000.

F. Wonen/rolstoelen/vervoer (verwachte uitgaven € 1.022.000)

Onder deze Wmo-voorzieningen vallen de woonvoorzieningen, de rolstoelen, vervoermiddelen en het collectief vervoer. Het budget voor deze voorzieningen schommelt al een aantal jaren rond € 1 miljoen. In 2019 was er een behoorlijke stijging zichtbaar op de uitgaven voor woonvoorzieningen. Deze stijging werd vooral veroorzaakt door een drietal grote woningaanpassingen, die noodzakelijk waren geworden door een acute ziekte van de betreffende cliënten.

In de monitor bij de Najaarsbrief 2019 is opgemerkt dat de invoering van het abonnementstarief (eigen bijdrage) zou kunnen leiden tot een stijging van met name het aantal aanvragen voor een woonvoorziening of een individuele vervoersvoorziening, zoals bijvoorbeeld een scootmobiel. Voor rolstoelen wordt namelijk geen eigen bijdrage betaald en voor het collectief vervoer betaalt de cliënt al een eigen bijdrage in de vorm van een bedrag per gereisde kilometer, net als bij het OV.

Behalve bij de hiervoor genoemde grote woningaanpassingen is zichtbaar dat de kosten in verband met woonvoorzieningen ook zijn gestegen door voorzieningen als een traplift. De uitgaven voor rolstoelen zijn in 2019 gedaald.

Door het recente faillissement van de leverancier van diverse Wmo-hulpmiddelen (HMC Hulpmiddelencentrum), zullen nieuwe hulpmiddelen, met bijbehorend onderhoud, voorlopig door een ander bedrijf (Welzorg) worden geleverd.

3. Jeugdhulp

Zorg in natura (verwachte uitgaven € 8.396.155)

Met ingang van 1 januari 2017 wordt de Jeugdwet in NMD (Noord- en Midden Drenthe) -verband uitgevoerd. De financiële uitvoering vindt plaats per gemeente, met uitzondering van de bovenregionale jeugdzorg, die vindt plaats op Drenthe breed niveau.

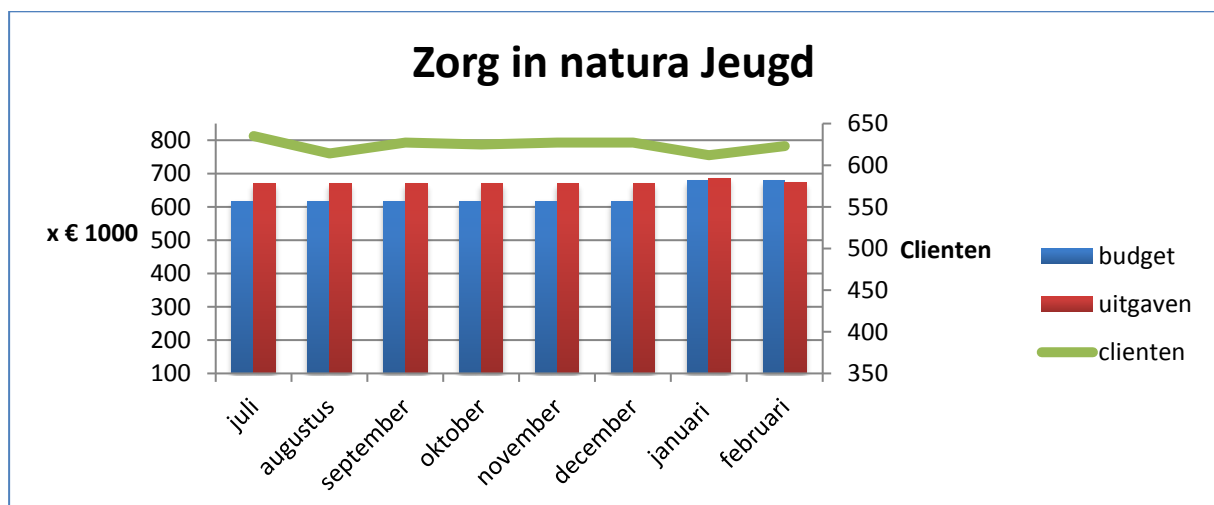
Het aantal cliënten met zorg in natura is tussen januari 2017 en 1 maart 2019 gestegen van 484 naar 586, met een uitschieter van 615 in december 2017. In het tweede kwartaal van 2019 is het aantal cliënten met zorg in natura gestegen tot 636 in juni 2019, om vervolgens te dalen tot 623 in februari 2020.

De uitgaven van de zorg in natura worden in de grafiek hieronder weergegeven. De cijfers laten zien dat de uitgaven in de tweede helft van 2019 op een stabiel niveau zitten. Dat niveau was wel hoger dan in de eerste helft van het jaar. In 2019 was, in vergelijking met 2018, sprake van een daling van de uitgaven op interventieniveau 7 en bij de geëscaleerde zorg op interventieniveau 5. De uitgaven op de andere interventieniveau's zijn gestegen, met name op interventieniveau 5 (niet-geëscaleerd) en 8.

In de grafiek is als uitgangspunt genomen dat 90% van de opgenomen verplichtingen daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Ook bij de prognose van de zorgkosten die horen bij interventieniveau 8 (IVN8), met een bijbehorende prijs per etmaal, is uitgegaan van een realisatiepercentage van 90% van de opgenomen verplichting. De uiteindelijke kosten kunnen hier echter behoorlijk van afwijken; pas bij de facturatie is bekend hoeveel etmalen zorg er werkelijk zijn geleverd. Bij het opstellen van de jaarrekening over 2019 bleken de werkelijke kosten voor de IVN8-zorg ongeveer € 400.000 hoger te zijn dan waar bij de NJB 2019 van uit was gegaan (bij alle overige interventieniveau's waren de verschillen niet significant). Vermoedelijk is dit verschil veroorzaakt door late facturatie van de werkelijk geleverde zorg en door een of meer gevallen van indicatiestelling met terugwerkende kracht. Vanwege de omvang van het verschil wordt hierop een nadere analyse gedaan.

Onder de kosten van IVN8 vallen ook de (hoge) kosten van cliënten die verblijven in een in de gemeente gevestigde voorziening van VNN of Samenhuis.

De totale uitgaven voor de jeugdzorg in natura bedroegen in 2019 € 8.278.154. Voor 2020 wordt op dit moment uitgegaan van € 8.396.155.

PGB's Jeugd (verwachte uitgaven € 270.000)

Het aantal cliënten met een Jeugd-PGB is al geruime tijd vrij constant, namelijk rond de 30. De uitgaven in verband met deze PGB's bedroegen in 2018 € 315.000. In 2019 zijn de uitgaven verder gedaald, namelijk naar € 244.000. Het budget voor de Jeugd-PGB's is voor 2020 gebaseerd op de aan de SVB betaalde voorschotten in de eerste maanden van 2020. Op grond daarvan worden uitgaven verwacht van € 22.500 per maand. Op jaarbasis is dat € 270.000.

De SVB maakt begin oktober een prognose van de werkelijk te verwachten uitgaven voor het hele jaar en past de voorschotten in het vierde kwartaal daarop aan.

Bovenregionale jeugdhulp

De bovenregionale jeugdzorg wordt door de coördinerende gemeente Hogeveen uitgevoerd. Over 2019 bedroegen de kosten ruim € 31.000. Voor 2020 worden de kosten geraamd op € 33.620.

NB: sinds 2019 komt het grootste deel van de kosten die voorheen via de gemeente Hogeveen werden betaald rechtstreeks voor rekening van de betreffende gemeente. Binnen het totale gemeentelijke budget voor de jeugdzorg is hier dus sprake van overheveling van kosten, niet van minder kosten.

4. Participatie

De effecten van de Coronacrisis op de door de Wpda uit te voeren participatieregelingen brengen onzekerheden met zich mee. Op grond van de informatie over de eerste 4 maanden is een stijging van het aantal verzoeken om inkomensondersteuning zichtbaar, maar het is nog volstrekt onduidelijk hoe dit zich de komende maanden zal ontwikkelen. Daarnaast zijn de te ontvangen rijksbijdragen deels gebaseerd op de pre-Coronaperiode en zullen in de loop van het jaar aangepast worden, waarbij het onmogelijk is een prognose te geven over de bijgestelde bedragen. De Wpda is daardoor op dit moment niet in staat om een betrouwbare schatting te geven over het verloop van zowel geraamde uitgaven en inkomsten en in welke mate men in staat zal zijn binnen de beschikbare budgetten te blijven. Deze inschatting zal gegeven worden bij de bestuursrapportage die in september opgeleverd zal worden.

5. Klachten en bezwaarschriften

Binnengekomen klachten:

In het eerste kwartaal van 2020 zijn er 14 klachten behandeld die betrekking hadden op het sociaal domein. Ter vergelijking: in het eerste kwartaal van 2019 waren er twee klachten binnengekomen.

Eén klacht was gegrond, dit betrof de trage afhandeling van een verzoek om uitleg over beleid.

Opvallend was, dat de meeste andere klachten niet gingen over gedragingen van medewerkers van de gemeente Tynaarlo, maar te maken hadden met andere organisaties die bij de uitvoering van de diverse regelingen zijn betrokken.

Twee klachten hadden betrekking op de communicatie en dienstverlening rondom Publiek Vervoer, waar drie partijen bij betrokken zijn, de gemeente, de gemeenschappelijke regeling Publiek Vervoer en de vervoerder zelf. Deze klachten waren ook gegrond. Dit onderwerp was in 2019 al als aandachtspunt aangemerkt door de manager. Publiek Vervoer heeft inmiddels naar aanleiding van de diverse klachten (ook uit de andere deelnemende gemeenten) maatregelen genomen. Deze lijken ook daadwerkelijk effect te hebben.

Vier klachten hadden betrekking op een aanvraag Beschermd Wonen. De gemeente Assen is centrumgemeente voor de uitvoering van deze regeling. Betrokkenen voelden zich niet gezien ondanks dat ze op de hoogte waren van de wachtlijst. Er is contact geweest met betrokkenen: over de voortgang van de behandeling van de aanvragen zal beter gecommuniceerd worden.

Bij een tweetal klachten ging het deels over de communicatie van de gemeente en deels over de dienstverlening van de medische instantie die voor de gemeente medische keuringen verricht. Deze klachten zijn via bemiddeling afgedaan middels een gesprek of een brief. Bij de instantie die de medische keuringen verricht waren door een interne reorganisatie in het eerste kwartaal van 2020

behoorlijke achterstanden bij de afhandeling van adviesaanvragen ontstaan. Deze instantie heeft naar aanleiding van de diverse klachten een verbeterplan opgesteld, waardoor de situatie op dit moment weer lijkt te zijn 'genormaliseerd'.

Bezwaarschriften:

Er zijn in het eerste kwartaal van 2020 vijf bezwaarschriften ingediend, tegenover twee bezwaarschriften in het eerste kwartaal van 2019.

Drie bezwaarschriften hadden betrekking op een niet-toegekende gehandicaptenparkeerkaart. Hiervan is inmiddels, na overleg met de indiener, één bezwaarschrift afgehandeld. In deze zaak is een nieuw advies gevraagd, waarop ook een nieuw besluit zal worden genomen.

Een tweede bezwaarschrift bleek te zijn ingediend voordat er een besluit was genomen (een zogenaamd prematuur bezwaar). Inmiddels is in die zaak wel een besluit genomen en heeft de indiener de gelegenheid gekregen om de gronden van het bezwaar aan te vullen.

Het derde bezwaarschrift is inmiddels voor advies voorgelegd aan de bezwaarschriftencommissie. In overleg met de indiener is afgesproken dat de commissie het bezwaarschrift, vanwege de coronamaatregelen, schriftelijk zal afhandelen, dat wil zeggen zonder een hoorzitting.

De twee andere bezwaarschriften hadden betrekking op een aangevraagd PGB en op een in het kader van de Jeugdwet uit te voeren onderzoek. In beide gevallen bleek er nog geen besluit te zijn genomen, zodat ook hier sprake is van een prematuur bezwaar. De procedure zal weer worden opgepakt, zodra er een besluit is genomen. Hierover is contact geweest met de indieners van het bezwaar.